

ek

arcbőrhöz puder

uder

rc miteszsereit,

bukaresti

május 12. Ma dél neg ünnepélyes kesti Cercul Militar

felszólalt. Beszédé a fontosságra, ame an a könyv képez

n munkáját a n kiküldött zottság

május 12. Ma dél ában a Skoda-ügy t parlamentari an

SPORT

város n Temes- tszik?

ic: A Labdarugó ülésén a Ripensia élyezte a Ferenc- érközéseit Temes- rint a Ferencváros én játszik Temes- dacára, hogy az hivatalos lapjában, lent, a legnagyobb ismeretes ugyanis, rendelet értelmé- futballcsapatok to- em jöhetnek be az

v. és Lapkiadó Rt. Baron L. Pop 11. 9-77.

rat

Taxa postală plătită în num. No. 224713-929. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 11. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél- évre 600, egészévre 1200 lei. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, fél- évre 12, egészévre 20 dollár. Hirdetések díjazása szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bányászati sajtóság egyetlen napilapja. Cik- keink utánnymását csak a for- rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

Cluj Robert Budapest 2 l.e

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmentetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marlen Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát- eségi Ernő, Str. Matei Mila 1. **Ara 5 lej** Kedd, 1934 május 15. 5694. ÉV SZIVAN 1. XVII. ÉVF. 106 SZÁM.

Herriot és Herriot

Nevüket mindössze egy m'assuhangzó kijönbözteti meg egymástól, szellemben, lélekben és kulturában azonban egy egész világ választja el őket.

Az egyiket Herriotnak hívják, lyoni polgármester és gimnáziumi tanár volt, hellén kulturán, emberszereteten és böl- cseleti mélységen nyelvedett politikus, akinek neve és szelme ma Francia- országban egyik leghatalmasabb gátja a fasizta kalandorok előretörésének.

Betegén, félig ájultan tartotta meg ha- talmas szónoklatát a radikális szocialis- ták kongresszusán és mégis diadalmas- kodott nézeteinek providenciális mélységé- vel, diadalmaszkodott pártja ellenzékén is. Herriot a történész, a történetbölcselet élelítésével bizonyította, hogy a francia demokráciát belülről lehet csak hatató- san megvédelmezni, a hatalom birtoká- ban és nem a hatalmon kívül, pusztán az opposzió és a szó erejével.

Akié a hatalom, azér az ország és a demokratikus erőknek éppen ma, a fasiz- mus izágágakodása idején arra kell töre- kedniük, hogy minden erőfeszítéssel a falakon belül maradjanak és a hatalom eszközeivel verjék vissza a demokrácia ellenségeinek rohamát.

Németországnak is az lett a veszte, hogy a demokratikus erők egymás ellen hadakozva és a demokrácia szentimentá- lis, de egyben korlátolt értelmezésétől ve- zettelve engedték, hogy a demokrácia el- lenségei — a demokrácia eszközeivel ti- porják sárta a haladás és a népjogok zászlaját.

Herriot győzedelmeskedett és ez meg- nyugtató hatással van mindazokra, akik szerte a világon a francia demokrácia sorstírté ugódnak.

Talán a történelem véletlenjeinek logi- kájához tartozik az is, hogy Herriot győ- zelmével egyidejűleg egy másik erkölcsi győzelem is megkoronázza a francia ra- dikális szocialisták és a többi baloldali és demokratikus pártok állásfoglalását, mely állásfoglalás oly sokszor tárta a hi- sékény néptömegek elé a francia jobb- oldal és általában a világ minden jobb- oldalának altnas politikai intencióit.

Behizonyosodott, hogy Herriot ur, a francia fasizmus főapostola, aki a Sta- visky-ügyben — minden bizonynal jó fa- szista pézsek ellenében — purifikátor- ként lépett fel és eme botrány tüzenél akarta megcsúntni a maga kis pecsenyéjét — egy közönséges gyilkos testvérbátyja, aki azért lőtte agyon apróhirdetés utján szerzett, jó hozományért feleségül vett nőjét, mert meg akarta szerezni nyolcszáz ezer frankra rugó életbiztosítási díját.

Maga Herriot képviselő ur természeté- sen nem felelős öccse büntetettéért, leg- alább is büntetőjogilag nem. Mégis furcsa, hogy ennek a gyilkos öccsnek a bátyja pont a purifikátor sze- repében tetszeleg a francia közvélemény előtt.

Hiszen Herriot ur öccse már házassági ajánlatában is arra hivatkozott, hogy ki- tűnő összeköttetései vannak politikusok- hoz, minden bizonynal elsősorban a báty- jához. Valójában tehát, hogy a purifiká- tor Herriot képviselő ur segített öccsé- nek nem egészen tiszta üzleti realizálá- salban és jómaga sem állott nagyon mesz- sze attól a gondolkodási módtól, mely maxmális kitérjesedésében öccsét gyil- kossá tette, még pedig alacsony nyereség vágyból elkövetett gyilkosság hősévé.

Herriot, a diadalmas demokrata, a kultürember és Herriot, a purifikátor politikai dudav között nemcsak a szellem nemességében van éles kijönbösg, hanem abban is, hogy Herriot aligha vállalko- zott volna purifikátori szerepre akkor, ha a saját testvérbátyja piszkos üzleteit a saját politikai presztizsével kellett volna fedeznie.

Mirto és Crisan volt miniszterek ma Kolozsváron Vaidával tárgyaltak a nemzeti parasztpárt belső ellentéteiről

Nem mond le Vaida az erdélyi pártelnökségről. Kisenevben ismétli meg a kormány a háromnapos vidéki kormányzást

Cluj-Kolozsvár, május 14. (Az Uj Kelet tud.) Politikai körökben élénk érdeklődéssel tekintenek a Kolozsváron most folyó tárgyalások felé, amelyek Vaida volt miniszterelnök és a nemzeti parasztpárt néhány ismert vezetője között foly- nak. A Vaida-Maniu ellentéték Erdély- ben több megveszervezeti irányítását te- zsi lehetlenné és ezért egyre jobban merül fel annak a szükségessége, hogy a két csoport közötti viszály befejeződjék. A bukaresti sajtóban ma különböző hírek jelentek meg a Vaida-kérdéssel kapoco- latban. A Credinta ugy értesül, hogy Vaida el fogja hagyni a nemzeti pa- rasztpárt erdélyi szervezeteinek veze- tését.

Vaidának ez a szándéka állítólag már a párt elnöki tanácsának szombati ülésén megvitatásra került, érdemleges határo- zatot azonban nem hoztak. A lap azt ál- litja, hogy a párt megbízásából Mirto, Voicu Nitescu és Crisan Kolozsvárra utaz- tak, hogy Vaidát lemondási szándékáról lebeszéljék.

Ma reggel valóban Kolozsvárra érke- zett Mirto és Crisan, akik Vaida lakásán a késő déli órákig elhúzódó tárgyalásokat folytattak. A megbeszélésekről azonban kommunikét nem adtak ki és a politiku- sok nyilatkozatát sem voltak hajlandók tenni a kérdésben. Mint azonban az Uj Kelet munkatársa megállapította, a Vai- da lemondásáról szóló hírek túlzottak, a mennyiben az ellentéték még ilyen elhatá- rozást nem váltottak ki a volt miniszter elnökből. Vaidát éppen szombaton válasz- tották a Tipografia Nationala részvény- társaság elnökévé. Ennek a vállalatnak lányvállalata a Patria, melynek részvény elhelyezése körül nemrég még heves ellen- tétek dultak a Vaida és Maniu-csoport

között. Az a körülmény, hogy Vaida a részvénytársaság elnökségét elvállalta, bi- zonyítéka, hogy az erdélyi szervezet elnök ségéről nem szándékszik lemondani.

Mirto és Crisan az éjszaka folyamán visszautaztak Bukarestbe és jelentést tes- nek tárgyalásaikról a párt elnöki taná- csának. Az elnöki tanács egyébként esü- törtökön tart újabb ülést és folytatja a politikai helyzet megvizsgálását, vala- mint az erdélyi szervezetek problémáinak letárgyalását. Hír szerint az ülésen részt vesz Vaida Sándor is.

Az erdélyi nemzeti parasztpárti körök- ben az a hír terjedt el, hogy Vaida rövi- desen a királynál jelenik meg audienciá- n.

Bucuresti-Bukarest, május 14. (Az Uj Kelet tud.) Tatarescu miniszterelnök a liberális párt elnöki tanácsának csütör- tői ülése után még aznap este a kor- mány tagjainak egy részével elutazik Kisenevbe, ahol május 18-án ugyanolyan értekezletet fog tartani, mint a kolozs- vári volt.

Az Adevarul szerint Tatarescu ez al- kalommal fontos politikai deklarációt fog tenni, amelynek célja lesz véget venni azoknak a híreszteléseknek, amelyeket az utóbbi idökben az általános politikai helyzetrel, valamint a kormány és a li- berális párt helyzetével kapcsolatban terjesztettek és kategórikusan meg fogja cáfolni azokat a fantasztikus híreket, amelyek szerint a kormány helyzete meg- ingott volna. Hangsúlyozni fogja, hogy a rendkívüli ülésszak megnyitása is je'e annak, hogy a kormány a helyen marad. Kormánykörök azt hiszik, hogy a mi- niszterelnök kijelentése alkalmasak lesz- nek a politikai helyzet teljes tisztázá- sára.

Meghíusultak a külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalások

Bucuresti-Bukarest, május 14. A Lupta szerint a pénzügyminiszter tegnap este hosszabb telefonbeszélgetést folytatott a párizsban tárgyaló román delegáció veze- tőivel, akik közölték, hogy ma interven- ciál a francia pénzügyminiszter és a fran- cia külügyminiszter a hitelezőknél, hogy

fogadják el a román kormány által fel- ajánlott feltételeket. Ha május 15-ig nem jön létre a megegyezés, — ami már va- lószínű — ugy a kormány a Banca Na- tionalán letéte helyezi az általa fizetésre felajánlott összeget. Ma estére újabb hí- reket várnak Párizsból.

Tevfik Rüzsdí bey Titulescuval együtt Bukarestből Belgrádba utazott

Bucuresti-Bukarest, május 14. Tevfik Rüzsdí bey török külügyminiszter tegnap délután 4 órakor a sajtó képviselőit fo- gadta. Az újságírók kérdéseire kijelen- tette, hogy Condillés görög külügyminis- ter legutóbbi ankarai látogatása alkalmá- val kiadott hivatalos kommunike leszó- gezi, hogy ugy Törökország, mint Görög- ország hűek maradtak a Balkán-paktum- hoz. Egyik hírlapíró kérdésére, hogy nincsen-e Törökországban kommunista propaganda, mint a török-orosz viszony következménye? — azt felelte a török külügyminiszter, hogy ez a probléma soha sem volt Törökországban napirenden. Az orosz-török viszony kiténő és Törökor- szágnak sohasem volt oka panaszkodnia ilyen propagandá miatt. Ez természetes is, mert egyetlen ál-

lamnak sincs joga beavatkozni más ál- lamok belügyeibe. Más a külpolitika és más a belpolitika. Végül a bolgár mag- nemtámadási szerződés felől érdeklődtek az újságírók, mire azt a választ kaptak, hogy a Titulescuval folytatott megbeszé- léseken teljesen egységes volt az az állás pontjuk, hogy mennyire kívánatos Bulgá- ria csatlakozása és együttműködése a balkáni népek családjában és az a vágyuk hogy ez mielőbb meg is valósuljon.

Este 7.32-kor a török külügyminiszter Belgrádba utazott. Ugyanazzal a vo- natal utazott Titulescu is, aki 3 napig marad a jugoszláv fővárosban. Tevfik Rüzsdí bey ma este Belgrádból Bécsbe utazik.

VILÁG TÜKRÉ

Bécsi levél

Az új osztrák alkotmány csak a ki- hirdetésen esett át május elsején. Az érvénybeléptetése még nem történt meg. Mint annyi más, ponosabban: mint ez idő szerint Ausztriában minden, az új kormány elhatározásán mulik. Egyelő- re még nem született meg ez az elha- tározás. Tehát Ausztriában továbbra is kormánydiktatura van és továbbra is átmeneti állapot. A különbség a múlt és a jelen között mindössze annyi, hogy eddig — pontosan 1933 március 4-től 1934 május elsejéig — a világhá- boru idejéből származó felhatalmazási törvény alapján országolt Dollfuss. — most pedig a csonka parlament felha- talmazására támszkodik. A lényeg, a kormány mindenhatósága, a diktatura, változatlan.

Az új alkotmány egyelőre mindössze elméleti állásfoglalás tehát. A gyakor- latot nem érinti meg. Es erősen kérdé- ses, hogy fogja-e valamikor is érinteni. Ez az új közjogi elmélet egyáltalán nem biztató azok számára, akik a li- beralizmus és a demokrácia világában nőttek fel. Mert az új alkotmány szakít ennek a korszaknak minden eszméjé- vel. Nemcsak az 1918 munkás forradal- mának vívmányait semmissíti meg, ha- nem jelentősen tovább halad hátrafelé és jóval 1867 mögé szorítja vissza Ausz- ria állami életét. Az alapvető szabad- ságjogok például sokkal bizonytala- nabbul vannak benne megformulázva, mint abban az alkotmányban, amely- lyel anno dazumal a császár ajándé- kozta meg az ő hű népeit. Jogegyenlő- ség, személyes szabadság, a magárla- kás sérthetlensége, levéltitok, sajtó- szabadság, — hogy csak néhány fon- tos példával hozakodjam elő —, mind csak bizonyos fenntartásokkal vannak biztosítva. Az általános elv megmaradt ugyan, de mindenütt bő lehetőségek tágas hátsóajtók nyílnak a megszorít- ás felé.

Az osztrák közvélemény megsem nyugtalanodik miatta. Nem félti a jogait sem a szabadságát tőle. Ennek az érdekes tünetnek kézenfekvő a ma- gyarázata. Ausztria tőszomszédja a horogkereszt birodalmának. A grandió- zus náci-börtönnel, vagy — legyünk el- nézőek! — náci-kaszárnyával egybe- vetve a szabadság ideális országa len- ne Ausztria akkor is, ha a diktatorai maradvék nélkül élnének és visszaélné- nek a hatalommal, amit az új alkot- mány — az értékelésnél tudni kell, hogy Ausztria élet-halál harcában fo- gant — kezükbe ad. Tetejében az eddigi gyakorlat azt mutatja, hogy a val- lási, erkölcsi és humanisztikus megkö- töttségek még munkálnak Ausztria vezéreiben. Tehát a sok korlátozási le- hetőség, ami az új alkotmányban disz- telenkedik és nagy fenyegetően a sza- bad élet felé mered, minden bizonynal csak írott malaszt marad.

A politikai harc központjában to- vábbra is a munkásság áll, az a hat- százezer ember, aki szervezetét és ve- zéréit vesztette el a végzetes februári események következtében. Plakátok százzal esábitgatják, hogy csatlakoz- zék a kormányhoz. A régi név alatt szerkesztette újságok, Das kleine Blatt, az Arbeitersonntag, amelyeket a régi betűtípusajl nyomnak, szólnak a lelke- hez, álljon be a hazafias frontba, lép- jen be a régi ellenfelei vezetése alatt álló szakszervezeti szövetségbe. Gazda- sági előnyök kecsgettetik, ha hajlik a szóra, ha számol a hatalmi adottságok-

kal s nem konokoskodik többé. Bizonyos: a hatszázezer periferiát már kezdte ez a fáradhatatlan agitáció, a munkásság és töredéke számot vet a fényes helyzettel. A magva azonban érintetlen és rendületlenül a régi maradt. Érintetlen a kormány agitáció jával és érintetlen a naci-mesterkedéssel szemben is, amely a bosszu érzését szítja benne és igyekszik, ha a gyűlölettől elvakul, maga mellé csábítani.

A munkás lelkek megnyerésének érdekében kísérlete, hogy Bécs harmadik alpolgármestere, Dollfuss kegyelméből és okos belátásából, Ernst Karl Winter, ez a vallásos szocialista lett, aki a múlt esztendőben Wiener politische Blätter című folyóiratában (nem egyszer elköszönték!) a szociológus magaslattól kísérte figyelemmel az osztrák politika eseményeit és egyre a munkás koalíció megteremtése mellett agitált. Winter még az Otto Bauer és a többi szociáldemokrata zsidó intellektuel történeti szerepét, munkásnevelő, a munkáslelkeket felemelő hatását is méltányolni képes és a régi munkásvezérek hangján és meggyőző erejével tud a tömeghez szólni. A jövő fogja megmutatni, hogy lesz-e hatása a működésének, vagy a kormány (más uton elérhető eredmény híján) kényszerítő eszközökhöz fanyalodik majd, hogy a Gewerkschaftsbund kereteit tartalommal tölthesse meg. A szakszervezetek fenntartása és a béreknek megállapodások útján történő szabályozása azonban bizonyos. A munkások kismimmetésére, páriává súlyosítására, ami Németországban történt, Bécsben senki sem gondol.

A bécsi ueca külső képe hűségesen nyomon kísért a politikai átalakulást. Rengeteg politikai plakát tarkítja és rengeteg egyenruha. A fegyveres polgári alakulatok régi, üresen álló palotákban raktak fészkét és az ezek körül sürgő-forgó katonai élet, egész városrészek területét változtatta meg. Bevonulók lehet látni, a hagyományos katonaládákkal, altiszti vezetés alatt... Egyáltalában: az egyenruhának nagy a varázsa mostanság Bécsben. Dollfuss kancellárt is jobbra a tiroli vadászok kacikás uniformisában mutatgatják a papiros üzletek kirakatában diszelgő és a politikai metamorfózissal pontosan lépést tartó képeslevelezőlapok. Starhemberg és Fey éppenséggel rohamisakos felvételekben marciális-kodnak. És ezek a kirakatok azt is mutatják — képeslap prognózis, új species a politikai jóslások terén! — hogy az ut Ausztriában a monarchia felé kanyarodik. Mindenütt láthatók Ferenc József emlékeztető arcképei. Itt az udvari vonat ablakából szalutál. Ott a diszszázad előtt lépked. Itt vadászik, amott lovagol. Erzsébet császárné arcképei is kiléptek a feledés és a Kapucinus sírbeli homályából. De a legtöbb és a legdiszesebb helyet Károly császár és népes családja foglalják el. Ahová az ember néz, mindenütt „Otto von Habsburg“ intelligens és szép arca tekint rá. A jelenlegi helyzetben kétségtelenül ő a jövő zenéje, amelynek ütemei már most biztatóan muzsikálnak az osztrák fülekben.

(g. s.)

Pályázati hirdetés

A nyugati szertartású (neológ) oradeai izr. hitközség kántor-metszői állásra ezennel pályázatot hirdet. 30 év körüli pályázók ajánlataikat a hitközség irodájában (Oradea, Str. Regele Carol 11.) legkésőbb május hó 20-ig nyújtsák be. Előnyben részesül, akinek bassz-bariton hangja van és az énekkar kiegészítő tagja lehet.

Akar modern képkeretet?

olcsón csakis
„PAX“-nál
vehet. Cal. Mareschal Foch (volt Kosuth Lajos u.) 6.

Select Mozdó

REJTÉLYES HAJÓ

Select Mozdó

Rendkívüli izgalmas kalandorfilm, főszerepben és rendezte: HARRY PIEL.

Jön:

A SPANYOL KÖLYÖK

Nagyszerű vígjáték, csodás revü-jelenségek, főszerepben: EDDIE CANTO és a legelegánsabb GOLDWYN GIRLEK.

A „repülő tevé“ káprázatos ünnepe

A tel-avivi mintavásár ünnepélyes megnyitása. A főkormányzó, a diplomáciai testületek és a különböző elkelőségek a mintavásáron. A palesztinai termékek és a külföldi államok pavillonjai

Tel-Aviv, május 14. Az uccák már a délelőtti órákban a lázas készülődés, a nagy sürgős-forgás és az ünnepélyesség képét viselik magukon. A forgalmi rendőrök megsokszorozva, lovasrendőrökkel kiegészítve. Az autók és autóbuszok derakas munkát végeznek a nagy, nem mindennapi forgalom lebonyolítása terén. Mindenki egy irányba, egy cél felé igyekszik. A kiállítás ősi szimboluma a repülő terve, amelybe uton utfélen beleütközik az ember. Plakátok ezrei hirdetik a megnyitási idejét és programját. Héber nyelvű plakátok.

Az egyik plakát a főkormányzó rangja héberül: „hód máalátó hannaciv háeljon.“ Hód máalátó szó szerint: Öfelsége, jelen esetben „Öexcellenciájá“-nak felel meg. A délelőtti órákban érkezik Jeruzsálemből.

A kiállítás egy kis darab világáros, előkelő mulatóval, tánc és uzsonnázóhelyiségekkel. „Gallinák“ a neve az egyik ilyen „varázskastélynak“. Modern körépület, emeletes. Az emelet közepén hatalmas ür, amely az alsó táncterembe világít. A földszinten és fenti terrazon asztalok, székek, zene. Nem kell különös fantázia hozzá és az ember a Cote d'Azur-on, a Lidon képzeletét. A tenger széles, hosszú kék csikja szinte kézzelfogható közelségben van. Itt zajlott le a kormányzó tiszteletére rendezett százszemélyes bankett.

Ez a hely néhány hónappal ezelőtt még homokterület volt. Ma parkirozott csodásan kitépített városrész. 20.000 ember tolong a nézőtérén. 20.000 ember a kerítésen túl. A skót katonai zenekar hangjai töltik az egész teret. A rendezők versenyt futnak a karjukon repülő tevével. Mindenütt példás rend. Az emelvényen 500 ember ül, névjeggyel ellátott székeken. A nézőtér első 15 sora is névre szól. A hatalmas pódium baloldalán kétszáz újságíró foglal helyet. Nagyrészt külföldi tudósítók. Az első sorban a 20-as számú hely az enyém. Arab ül egyik oldalomon. Piros fezt a fején. Érdeklődöm, milyen lapot képvisel, de mind mai napig adós maradt a válaszal. Nyilván nem tudott héberül, ami ritka dolog itt. Külföldi arab lehetett...

Megérkezik a főkormányzó

Megérkezett a főkormányzó. Diezengoff apai büszkeséggel mutatja neki a pavillonokat. Legelőször a „Tóceret Háarec“, a palesztinai hazai termékek emeletes pavillonjába tér be. Huzamosabb időt tölt itt és a részletek iránt is melegen érdeklődik. Még az angol és a palesztinai kormány kiállítását nézi meg. A külföldi országok számos pavillonja közül a belga az egyetlen, ahova betekint. A nemrég elhunyt Albert király emlékének adózik ezzel, akiről hosszasan elbeszélget a belga vezetővel.

Négy órakor jelenik meg a főkormányzó az emelvényen Diezengoff kíséretében. A skót zenekar az angol himnusz első akkordjait játssza. Utána a Hatikvát. Felemelő pillanat. Angol katonai zenekar interpretálja a héber ősi vágyakozását Erec Jiszraélbe és egy egész világ katonás rendben áll

az ütemeire. A külföldi országok összes konzuljai, a pápa képviselője, Európa és a Kelet kereskedelmi attaséi, a pápi főméltóságok minden árnyalata, az angol törvényszéki kar, 20.000 ember bent és 20.000 ember kint és az a 16 millió zsidó szív, amely e pillanatban ide dobban. Hatalmas zászlajával a kék-fehér egyenruhás Makkábi díszfelvonulása e pillanatban, összeköti lelünkben a múlt dicsőségét a jelen himnuszával. 29 ország vesz részt a kiállításán, 29 nemzeti lobogó tarka színeit lengeti a szél. Az emelvény emeleti korlátjáról a kiállítás téglaaszini zászlaja, a fekete repülő tevével és kék-fehér lobogók integetnek meghitt barátsággal hosszú sorban.

Az emelvény

A zöldposztos asztal közepén foglal helyet a főkormányzó, Diezengoff és Rokeach között. Jobbról, balról a tükör és a kiállítás vezetői. Aztán az Exekutive Szokolov-val az élén: Ruppin, Shertok, Werner szenátor, Ben-Gurion, Grünbaum, Ussischkin a KKL és Ben Zwi a Vaad Leumi képviselőiben. Bialik sem hiányzik. A proféták visszazálló szellemét véled érezni, amint kohanita öltözetben, hosszú, fehér szakállal, lengyel fejviselettel az ország főbírójának, Avraham Jizchak hakohen Kulk, messze kiemelkedő alakját látod. Keleti viseletben Jakób Mészefárd főrabbi, Ben Zion Uziel telavivi főrabbi, aztán a különböző vallások: az orthodox pátriárka, a latin pátriárka, Apostolic Delegat Father Fay, a pápa képviselője, az anglikán püspök, az örmény pátriárka és a különböző egyházfők hosszú sora következnek. Az ország összes számottevő személyiségei, magasrangú angol előkelőségek és rengeteg külföldi követ látható a többi sorokban. A francia konzul mellett főhelyen Marcu Beza román konzul és a kereskedelmi attasék között Manescu. Mellette Grandguillot francia kereskedelmi attasé. Aztán sorban: az ország ipari reprezentánsai a transzjordániai kereskedelmi miniszter, Anis bey török, Abri perza, Würst német, Bitar bolíviai, Mulford, Van Vriesland dán, Kuebler svájci, Larsson svéd, aztán a jugoszláv, belga, görög, olasz, bolgár, eszt, lengyel, litván, egyiptomi és amerikai konzulok, vicekonzulok és kereskedelmi reprezentánsok.

A konzulok kavaszai, keleti színek pompájában, hagyományos hosszú kardjaikkal, különös, érdekes csoportot képeznek. Az angol királyi hadse-

reg és a repülőosztagok képviselői sem hiányoznak.

Feszült csendben hangzik fel Diezengoff, a városalapító polgármester ünnepi megnyitója. Megafónba beszél. Négyesgüti hatalmas tölcser a Tóceret Háarec tetején továbbítja a hangot. A házak tetejéről leleményes fotóriporterek fényképeznek. Film is készül. Az erecsiszráeli rádió az egész országba közvetíti a beszédeket.

„Sálom uvráchá!“ — így fejezi be beszédét Diezengoff. A jubiláló Tel-Aviv áldással és békével köszönti a világot.

A hangulat felemelő és magával ragadó. Maga a kormányzó is szinte cionista beszédet mond.

— A luddi repülőterről félórás ut vezet Tel-Avivig — mondja Diezengoffhoz fordulva — és örömmel láttam, hogy ezt az utat az Ön nevével nevezték el. Szívesen vállalom magamra a tisztséget, hogy az erecsiszráeli hatodik mintavásárt megnyitottnak nyilvánítsam. Amíg befejező szavai elhangzanak, a Tóceret háarec emeltes pavillonjának tornyán magasra vont árbócra felkuszik a kiállítás hatalmas zászlója. Minden szem felégyel. A vontatás különös recsegőszinte buggó hangja mintha szárnycsalógás volna és az ember úgy érzi, mintha maga is repülne a Kelet csodás álomszárnyain, a repülő tevével. A felelendülő Hatikva ebben az emelkedett hangulatban, ég és föld között talál bennünket.

Aztán megindul az áradat, a pavillonok felé. Egy része a pavillonoknak még zárvan van. Nem legenda az, hogy Palesztinában hiányzanak a munkások. A hónapok óta készülő Messe egyes épületi szakmunkások hiánya miatt nem készülhetek el belső berendezkedéseikkel. A vámtörődés sem volt kikerülhető. Rengeteg a külföldi mintaáru szállítvány. De azért akad látnivaló bőven. Néhány ezer ember ül a palesztinai termékek pavillonjában. Diezengoff hölgy társaságban a „Gallina“ terrazon teázik. Jobbról, balról fényképezőgépek szegzik rá a leneseket. Az emberek ide-oda tolnak, mindenféle van látványosság. Egyszerre több helyen szól a zene. Frissítőket, szórakozó helyeket kínálnak. Nem hiányzik a népi szórakozások hullámvastuja és ringlispelje sem. De azért a legnagyobb terelődés a Tóceret Háarec pavillonjában van. A palesztinai földművesek sátra, a gazdasági lényfarm pázsitos szőnyegén van élénk varázsolva, a Wizo pavillon, mind-mind külön előadásokat érdemel.

A román pavillon

A külföldi sátrak külön-külön beszélnek magukért. Csak a románait kereselem fel. Most végzik a belső asztalos munkát benne. A tetején lengő román zászló az egyetlen hirdetője a romániai cikkeknek. A megnyitót néhány nap múlva tervezik. — mondja Beza román tudós, aki egy személynben híres európai tudós is. Kalapálnak, dolgoznak bent. Vétlen-e vajjon, hogy a művészi asztalosmunkát egy fiatal tehetséges kolozsvári ismerős, Simon Jenő végzi. A legszebb belső művészi kivitelű pavillonok mellé sorakozhat az a munka. Piros-kék félméteres fabütiök hevernek előttünk. Száradnak, Héber és latin betűk, amelyekből „Románia“ kerül a pavillon frontjára.

Az ember tovább sodródik. Napok keletnek hozzá, hogy mindent láthasson és órákat lehet bolyongani csak magán a 100.000 négyzetméteres területen. Csodás bitumenutakkal, virágos csoportokkal, szökőkutakkal, szobrokkal díszített hatalmas park az egész. A legmodernebb és valóban fejlett izlésre valló épületek hosszú sorból óriási ügőre tere, sportpályára érek. Sokat ígérő sportesemények fognak itt lezajlani a kiállítás tartama alatt, amely egy hónapra van tervezve.

Esteledik. Szól a zene. Minden oldalról ezrel tolong a sok cillinderes ur, elegáns dáma és én örömmel, boldogan lesem el az elragadtatás spontán megnyilatkozásait a világ minden nyelvén: „Szebb, mint a párizsi messe...“ „Ez túlhaladja a lipeseit is...“

Öhlbum Etus

Szokolov Dél-Afrikába utazott

10.000 font kölcsönt szavaztak meg a Palesztinában leteleplülő német-zsidó menekülteknek

Jeruzsálem, május 14. A palesztinai szövetkezetek központi hitelintézete elhatározta, hogy tizezer font kölcsönt bocsát a németországi zsidó menekültek rendelkezésére produktív telepítési célokra. A telepesek személyenként 100-100 font kölcsönt kapnak, melynek visszafizetésére öt éves terminust kaptak.

London, május 14. Dr. Nahum Szokolov, a Jewish Aegncy és a Cionista Világ szervezet elnöke lányával, dr. Celina Szokolovval, május 12-én repülőgépen Johan nisburgba utazott a délafrikai Keren Hajeszod kompány beindítására. Szokolov júliusig marad Dél-Afrikában.

Valo

Bratiano Genemzeti para

Bucuresti-B

Kelet tud.) Ior getlenül attól, idéz fel a szak dogult műkö mint a román táb apostola, nem politikai kat lehetne be nevének és an ási tudásnak lament két h főle emeli. Ior ja a nyilatkoz rüli az újságt Most azonban egy bucaresti válaszoljon. A pen hangzik:

1. Mi a véle mint a román igyekeznek be

2. Mi tenné politikai élet

gások megval

Iorga a köv

— Elhatároz

és ettől az ell

eltérni. Többn

missziós iskol

Nem akarok t

ni, de még ha

kérdi tőlem: h

galmakat. En

a mozgalmakr

léteznék-e. M

róluk, mint ér

— Aztán m

gem afelől, ho

a mai politika

gondolat? En

hiszek semmib

im nincsenek e

galmakkal. M

Goga Octavian

— Ez minde

tudok, melyek

másom.

Aki Iorgát i

ken a szavak

cionalista és

Hogy jelenleg

kiviláglik, nem

maga sem tu

Iorga rébuszai

lízálni.

Ha ugyan l

George Brat

véd és dacsöz

bája volt a fi

és a bomba —

megfelelő hatá

Ugy látszik,

külsésnek terv

síthatatlan. E

esoportjába tő

gi szárnyának

Laká

berene

megvételén

gyen OVAT

Áldozz

többet.

vegyén

Széke

BUTORGY

Fiókok: BU

Valami készül a kulisszák mögött...

Bratianu George és Averescu véd- és dacsövetségének jelentősége. Ha a nemzeti parasztpárt nem jöhet, ki követhet? Iorga újra rébuszokat mond

Bucuresti-Bukarest, május 14. (Az Uj Kelet tud.) Iorga volt miniszterelnök, függetlenül attól, hogy milyen emlékeket idéz fel a szakértőkormány élén való boldogult működése, ma is úgy szerepel, mint a román nacionalizmus legelhivatottabb apostola. Iorga ezt kétségtelenül nem politikai érzékének, erről ugyanis sokat lehetne beszélni, hanem európai hírnevének és annak a tagadhatatlanul óriási tudásnak köszönheti, amely őt a parlament két házában minden más tagja fölé emeli. Iorga közismerten nem barátja a nyilatkozatoknak és lehetőleg elkerüli az újságírókkal való találkozást. Most azonban nem tudta elkerülni, hogy egy bukaresti újságíró két kérdésre ne válaszoljon. A két kérdés a következőképpen hangzik:

1. Mi a véleménye a tanár urnak azokról a nemzeti mozgalmakról, amelyek ma igyekeznek befolyásolni a tömegeket?

2. Mi tenné lehetővé, hogy a jelenlegi politikai élet keretében a nemzeti fellegások megvalósulhassanak?

Iorga a következőket mondotta:

— Elhatároztam, hogy hallgatni fogok és ettől az elhatározásomtól nem akarok eltérni. Többnyire falun tartózkodom és missziós iskolákban előadásokat tartok. Nem akarok többé politikával foglalkozni, de még hallani sem akarok róla. Azt kérde tőlem: hogyan látom én a mai mozgalmakat. Én nem tudok semmit ezekről a mozgalmakról. Nem is tudom, vajjon léteznek-e. Mindenki többet beszélhetne róluk, mint én.

— Aztán meg miért kérdez éppen engem afelől, hogy miként valósítható meg a mai politikai keretek között a nemzeti gondolat? Én nem látok semmit és nem hiszek semmiben. Semmilyen kapcsolatim nincsenek ezekkel a nacionalista mozgalmakkal. Másokat látok. Forduljon Goga Octavianéhoz, vagy máshoz.

— Ez minden amit azokról a dolgokról tudok, melyeknek létezéséről nincs tudomásom.

Aki Iorgát ismeri, nem csodálkozik ezen a szavakon. Iorga volt már ultranacionalista és volt már ultraprogresszív. Hogy jelenleg micsoda, azt mint fentebb kiviláglik, nem lehet tudni. Alighanem ő maga sem tudja. Még lesz alkalmunk Iorga rébuszait megmagyarázni és kiana-lizálni.

Ha ugyan lehetséges.

George Bratianu és Averescu marsall véd és dacsövetsége jóelhelyezett bombája volt a fiatal liberális pártvezérnek és a bomba — azt hisszük — pontosan és megfelelő hatással robbant.

Ugy látszik, a két liberális párt kibékülésének terve belátható időre megvalósíthatatlan. Emellett szől a „szabadelvek” csoportjába tömörült oliberalisok ifjúsági szárnyának az a határozata is, mely

szerint a két liberális párt kibékülését megvalósíthatatlannak tartják, mert a kibékülésnek erkölcsi akadályai vannak. A határozat szerint Bratianu György még egyáltalán sem térhet vissza a pártba, miután magatartásával végérvényesen méltatlanná vált elődeihez és mert visszatérése a pártba sem nem erősítené, sem a presztízst nem emelné.

Bratianu Györgyék be sem várták ezt a határozatot és máris tárgyalásokat kezdték az avereszkánusokkal. Ezek a tárgyalások az Indreptareaban és Miscareaban — a két párt hivatalosában — megjelent kommunikéhez vezettek.

Mit jelent ez a két kommuniké?

A két párt kíméletlen ellenzéki harcot indít meg a kormány ellen. A két pártvezér: Averescu és Bratianu személyi tekintélye nem hagyhatók számításra kívül a belpolitikai mai helyzetében. A két politikus tántoríthatatlansága és egyre erősödő népszerűsége miatt a politikai élet első frontjába került. Hosszu idő után Averescu kétórás kihallgatáson jelent meg az uralkodónál és a május 10-i

ünnepségeken csak hülése miatt nem vehetett részt.

Valami készül a kulisszák mögött. Különben mi lehetne a magyarázata annak, hogy ez a szövetség ugyiszovalan máról holnapra jött létre.

Ezt igazolja, hogy a parlamenti ellenzék egyetlen kormányképes pártja, a nemzeti parasztpárt, nem is gondol arra, hogy a hatalmat kérje. Esetleges változások bekövetkezésére ezért csak az új szövetség jöhet számításba. A nemzeti parasztpártban még mindig komoly viharok dülnek. Azok, akik azt hitték, hogy ha Vaidát az erdélyi párttagozat élére emelik, a Maniu és Vaida-hívek közötti ellentétek elsimulnak — nagyon tévedtek. Maniu hívei túlságosan is erősek ahhoz, hogy Vaida bizonyos határozatainak amelyek pozícióikat a legkisebb mértékben is érintenék, alávessék magukat. A temesvári példa is megmutatta, hogy a két tábor közötti harc egyre elkeseredettebb. Számolni lehet a teljes szakadással is. A helyzetet Maniu és Vaida személyes találkozása fogja talán tisztázni. Egyelőre úgy látszik, hogy kettő közül az egyik kénytelen lesz feláldozni magát. Hogy ez ki lesz, az nem kétséges.

Nehézségeket okoz a pártnak ezen kívül a lupistákkal való fuzió keresztülvitele, amely több meggyében személyi okokból még mindig nem valósult meg. Valami készül a kulisszák mögött.

(h. e.)

Fegyverszünet jött létre Hedzsasz és Jemen között

London, május 14. A jeruzsálemi főmufti, aki tagja annak a békeközvetítő delegációnak, amelyet az arabiai ellenségeskedések beszüntetése érdekében a harcos felekhez kiküldöttek, közölte, hogy Hedzsasz és Jemen között létrejött a fegyverszünet. A yemeni imám hajlandó végrehajtani azokat a követeléseket, amelyeket Ibn Saud támasztott.

Megalakult az Erdélyi Központi Ifjúsági Tanács kolozsvári irodája

Weinberger Nándor lett az EKIT ügyvezető elnöke

Cluj-Kolozsvár, május 14. Mint megírta az Uj Kelet, a néhány héttel ezelőtt Kolozsváron megtartott szervezőközi ifjúsági konferencia elhatározta az Erdélyi Központi Ifjúsági Tanács (EKIT) megalakítását a Zsidó Nemzeti Szövetség égisze alatt. Az ifjúsági konferencia és az EKIT megalakulása egyik legjelentősebb eseménye volt az utóbbi évek erdélyi cionista életének. Ugy az ifjúsági szervezetek, mint az erdélyi cionista mozgalom illetékes tényezői előtt világos, hogy az ifjúsági munka koordinálása és egy központi ifjúsági szerv megteremtése rendkívül jelentőséggel bír az erdélyi zsidó nemzeti mozgalom további fejlődésére.

A Zsidó Nemzeti Szövetség temesvári Kisintéző Bizottsága jóváhagyta az ifjúsági konferencia határozatait és ennek folyamánaként a napokban megalakult Kolozsváron az EKIT irodája.

Az ifjúsági szervezetek javaslata alapján a KIB Weinberger Nándort delegálta

az EKIT ügyvezető elnökévé. Az EKIT elnöke az erdélyi cionizmus egyik legrégibb harcosa és az ifjúsági kérdés egyik legalaposabb ismerője. A feladat, melyet magára vállalt, kétségtelenül nagy horderejű, tapasztalatai és széles látókörre azonban biztosíték arra, hogy az EKIT az erdélyi cionista közelet egyik legjelentősebb intézményévé és fórumává fogja kinőni magát.

Dr. Fischer József, akinek nagy része van abban, hogy közös platformra jutottak a különböző ifjúsági szervezetek, kijelentette az ifjúsági vezetőknek, hogy a legnagyobb figyelemmel fogja kísélni az EKIT működését és munkáját a legmesszebbben mértékben fogja támogatni. Hasonló értelemben nyilatkozott Vermes Ernő, a Szövetség elnöke is, aki úgy a ruaga, mint a KIB részéről hathatós támogatását biztosította az EKIT számára.

Egyre szaporodnak a kolumbácsi legyek és már Kolozsváron is pusztítják az állatokat

Két súlyosan összecsapott embert szállítottak a klinikára. Értekezlet a prefekturán a kolumbácsi legyek miatt

Cluj-Kolozsvár, május 14. (Az Uj Kelet tud.) Már szombat délután városzerte látható és hallható volt a kolumbácsi legyek veszedelme. Egyelőre csak kis rajokban leptek el egyes utcákat és a várakozó, áldogáló állatokat megtámadták. Nem egy tragikus jelenetnek voltak a járőrök szemtanúi. A lovak, amelyeket megtámadtak az apró, sárgásfényű állatok, ugrálnak, legyeznek magukat fájdalomkában. Vasárnap délelőtt a Mihai Viteazul téren két lovak között összergyógyott. Elszállították az állatokat, melyek néhány pernyi kínos vergődés után megdöglöttek.

A bérkoecistrandokon a legyeknek a városban való megjelenése érthető riadal

mat keltett. Vasárnap reggel óta érdekes módon védekeznek a kolumbácsi legyek ellen: rözséből, főleg pedig élő fenyőágakból tüzet raknak alájuk. A füst elkergeti a kolumbácsi legyeket, amelyek főleg az állatok álltestét támadják meg. A veszedelmes állatok ma már a város területén levő marha és állattisztálót is veszélyeztetik. Mindenütt égő, zöld galyakkal üzik el a legyeket a házakból.

De nem mentesülnek az emberek sem a kolumbácsi legyek csípésétől. Tegnap Kolozsváron egyetlen sebesülést sem jegyeztek fel, ma azonban már két súlyosan összecsapott embert szállítottak a klinikára. Schwalb Gyula fiatal kelmefestő munkást szállították a klinikára és Ma-

Tavaszi kabátot,

Kosztümöt és ezüsttrókat

mélyen leszállított

árban árusítok.

BREITFELD

BUDAPEST, IV. Váci ucca 14.

ria Teposu parasztleány is orrán, száján súlyos csipési sebekkel került kórházi ágyba.

A kolumbácsi legyek veszélye elriasztotta a város közönségét a vasárnapi wikenekről. Vasárnap reggel lényegesen kisebb számú kiránduló vonult ki a zöldbe, mint eddig, de ezek a kirándulók is öszszecsipve és a kolumbácsi legyekről való védekezéstől fáradtan tértek vissza. A legyek az erdőközön, mezőkön tanyázó kirándulókat és turistákat hatalmas rajokban támadták meg. Miután mozgó ember kevésbé van kitve a csipéseknek, a kirándulók órákon keresztül nem mertek lepihenni. Mikor alkalmas helyhez jutottak tüzet raktak, sőt a tisztást, amelyen letelepedtek, körülrakták fenyőgallyakkal, amelyeket meggyújtottak. Így is 30-40 kirándulót csíptek össze a legyek, köztük azonban súlyosabban sérült nincsen.

A falvak lakossága már több mint egy hete él riadalomban a légyrajok veszedelmes támadásai miatt. A marhákat nem engedik ki az istállókból, de így is napról-napra hullanak el az állatok. Az állatorvosi hivatal jelentés szerint ma már olyan közönségeket is veszélyeztetnek a legyek, amelyekben azokat még soha nem ismerték.

Bárdon 8, Dióson 8, Kajátón 5, Szentmárton 6. Mérában 15 szarvasmarha hullott el. Az állatorvosi hivatal mindenholva instrukciókat küldött a kolumbácsi legyek elleni védekezés módjáról. Hétfőn délelőtt egyébként a vármegyei prefekturán megbeszélést tartottak, melyen a főszolgabírák és szolgabírák is résztvettek. A prefektúra rendelkezést adott ki a szolgabíráknak az állatok hathatós védelméről.

Vasárnap a környéken nagy esők és viharok voltak, amelyek egyelőre újra elhajtották a legyeket. Miután azonban az esőkre mindenütt még nagyobb hőség következett, a kolumbácsi legyek veszélye sem múlt még el.

Rooseweltől az adóállamokhoz intézendő új üzenetet várnak

London, május 14. A Daily Express szerint az angol kormány egyelőre még nem foglalkozik a június közepi hadiadóssági annuitás kérdésével. Rooseveltől az adóállamokhoz intézendő új üzenetet várnak s csak ennek kiadása után várható az angol állásfoglalás, amely valószínűleg újra a jellekészes fizetés módját fogja választani ezuttal is, noha ezt amerikai részről már nem tekintik teljesítésnek s amint a kormánnyal hivatalosan közölték, a jellekészes fizetést teljesítő államok sem mentesülnek a pénzügyi bojkott alól.

A leszerelési eszmecserék teljes kudarcá ellenére sem valószínű a leszerelési főbizottsági értekezlet elnapolása

Párizs, május 14. Eden angol főpécését. Őr rövid ideig tartó párizsi tartózkodása alatt a várakozásokkal ellentétben csak az angol nagykövetség főtisztviselőivel folytatott eszmecserét s nem kereste fel a francia kormányfőfiakat. A sajtó csatlódottan kommentálja ezt a tényét. Az Excelsior magyarázatul rövidesen azt fűzi a hírhez, hogy az új leszerelési küllön eszmecserék is eredménytelenek maradnának a jelen helyzetben s így egyik részről sem érezték szükségét az újabb tárgyalásoknak. Az angol főpécésőt utban van Genf felé.

Ennek ellenére londoni jelentés szerint nem valószínű a május 29-re kitűzött leszerelési főbizottsági értekezlet elnapolása.

— Bulgáriában nagyarányú akció indult meg a gazdasági tevékenység államosítására. Genfből jelentik: A Népszövetség állandó pénzügyi bizottságának ülésén kritika tárgyává tették Bulgáriának azt a törekvését, hogy a gazdasági tevékenység széleskörű államosításra való igyekezetével bénítja a magánipar és kereskedelmi vállalkozásokat.

Lakása

berendezésének

megvételénél le-
gyen ÓVATOSII

Áldozzon
többet, de
vegyen jót!

Székely & Réti

BUTORGYÁR Rt.-től Targu-Mures.
Fiókok: BUCURESTI—BRASOV

képviselői sem

gzik fel Diezen-
rarmester ünnepi
beszél. Négy-
Tóceret Háárec
got. A házak te-
riporterek fény-
Az erecsiszraéli
közvetíti a be.

gy fejezi be be-
biláló Tel-Aviv
nti a világot.
és magával raga-
s szinte cionista

ól félórás ut ve-
Diezengoffhoz
láttam, hogy ezt
vezették el. Szíve-
tisztésért, hogy
mintavásárt meg-
Amig befejező
sereget háárec eme-
án magasra vont
állítás hatalmas
figyvel. A vontá-
te buzgó hangja
volna és az em-
aga is repülne a
rain, a repülő te-
aktíva ebben az
ég és föld között

radat, a pavillo-
avillónoknak még
az, hogy Palész
munkászekek. A
se egyes épületei
hiatt nem készül-
lekedéseikkel. A
sikerülhető. Ren-
áru szállítmány.
bóvén. Néhány
esztinai termékek
án hölgy társaság
án teázik. Jobb-
pek szegzik rá a
de-oda tolnak,
osság. Egyszerre
Frissítőket, szók-
k. Nem hiányzik
nullámvastúja és
ért a legnagyobb
ree pavillonjában
művesek sátra, a
szítes szőnyegén
a Wizo pavillon,
sokot érdemel.

román pavillon
lön-külön beszél-
mániáit keresem
asztalos munkát
román zászló az
mániái cikkeknek.
mulva tervezik.
konzul, aki egy
tudós is. Kala-
Véletlen-e vaj-
ztalosmunkát egy
vári ismerős. Si-
zebb belső művé-
mellé sorakozhat
éméteres fabetük
radnak, Héber és
„Románia” ke-

ódik. Napok kei-
ent láthasson és
csak magán a
területen. Csodás
os gruppokkal,
l díszített hatal-
legmodernebb és
valló épületek
ető térre, sport-
sportesemények
állítás tartama
van tervezve.
Minden oldalon
sünderes ur, ele-
nel, boldogan le-
spontán megnyi-
minden nyelven:
nesse. „Ea

Öhlbaum Etus

azott

települő

Nahum Szoko-
a Cionista Világ
i. dr. Celina Szó-
pülőgépen Johan
rikai Keren Ha-
sára.

rad Dél-Afrika-

SPORT

Befejezéshez közeledik a romániai nemzeti bajnokság

Az Universitatea váratlanul vereséget szenvedett az AMTE-től

Cluj-Kolozsvár, május 14. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság vasárnap fordulója ezúttal sem maradtak el a futballban szokásos meglepetések. All ez elsősorban az Universitatea, amely 1:0 arányban vereséget szenvedett az AMTE-től, de nem kevésbé meglepetés a bukaresti CFR veresége a Venustól, ha tekintetbe vesszük, hogy a 3:0-ás félidő Venus előnyt a második félidőben pompás hajrában behozta és csak egy vitás 11-esből kapott újabb góllal vesztett. A Crisana ezúttal sem hagyta cserben szerencséje: a ploesti Tricolorral szemben a 89. percen szerzett gólt és ezzel megőrizte vezető helyét csoportjában. A részletes eredmények:

AMTE—Universitatea
1:0 (0:0)

Cluj-Kolozsvár, május 14. (Az Uj Kelet tud.) Uglátszik az Universitatea elfelejtette, hogy az őszi fordulón Aradon az AMTE-től 4:1 arányban kikapott, mert úgy startolt a munkások elleni mérkőzésre, mintha egy tizedrangú ellenféllel állna szemben. Az ilyen fölényesség mindenkor megbosszulta magát és annak a terhére kell írni a vasárnapi vereséget is. Mert sohasem lehet a hazai pálya előnyét, a hazai közönség lármáját a következő rovatba írni, egy mérkőzésért meg kell küzdeni; és a balszerencse láttán nem belemenni, de fairesen, önzetlenül és kitartással kell harcolni. Kétségtelen, hogy az U-nak ezúttal óriási balszerencseje volt, mert a kapott gól után huszperces oyan fölénye volt, amikor három-négy gólt könnyen szerezhetett volna.

Igy játszott a két csapat:

AMTE: Bugariu, Csajka—Reinhardt, Lingurar—Dvorzák—Tóth, Tolán—Szinder—Magold—Karabel—Povmacek.

Universitatea: Sepsí, Iancovici—Sfera, Stefanescu—Gain—David, Tabac—Ploesteanu—Sepi—Jonas—Surlasiu.

Universitatea kezdéssel indul a játék, de a 2. percben az AMTE ér el kornert. A labda Magold fejezől a Sepsié. Változatos mezőnyjáték folyik, mialatt kiderül, hogy az U az erősebb, de a munkások egységesebbek. Mutató, lapos passzokkal operál az aradi csapat, míg az U ismét a régi szisztémájú kitérésekre dolgozik. A szélsők gyengék. Az AMTE sokat támad, a csatársor azonban nem tudja értékesíteni a jó labdákat. Az U ellentámadása mindenkor kemény kapura lövéssel fejeződik be, azonban a labda hol fölé megy, hol a kitűnő Bugariu zsákmánya. 0:0-ás félidő és 3:2-ös kórner arányban az AMTE javára ér véget a félidő.

A második félidőben az egyedül biztos Sepsí többször kiténő helyzetben van, azonban a tiszta labdákat elhamarkodva mellé lövi.

Az ötödik percben Magold hosszú labdával szökteti Povmacek jobbszélsőt, ez elszalad Sfera mellett, centeréz a 16-oson álló balösszekötő Khrabelhez, aki ritkaságként lövést küld pontosan a jobbsarokba, Sepsí tehetetlenül nézi a gólt. 1:0.

Válaszképpen az U támad és olyan huszperces fölénybe kerül, amilyen ritkán fordul elő mérkőzéseken. A munkások azonban hátravonva két összekötőket is, biztosan állnak ellent az U belső hármásának. Az eredmény tehát nem változik, marad 1:0 az AMTE javára.

A vendég aradi munkáscsapat tagjai derekasan állták meg a helyüket jobb ellenfelükkel szemben, ha szerencséjük is, a győzelmet megérdemelten szereztek meg. Legjobb a csapatban a kapus volt, akinek orozslánrése van a győzelemben, jók a bekkek is valamint a csatársor, a kapura lövés azonban még gyengéjük. Az U-ban Sfera, David és Sepsí II játéka volt kiemelkedő. Surlasiu a faultokon kívül keveset mutatott. Tabac mindent elrontott.

Sepsí a gólt védhette volna. Összefoglalva, az együttesnek rossz napja volt.

Belföldi eredmények

Nemzeti Bajnokság

Venus—CFR (Bukarest) 4:3 (3:0). Bukarest, május 14. A Venus 3:0-ra vezetett a félidőben, amikor a vasutasok hatalmas iramban három góllal egyenlítették. A győztes gólt kétes 11-esből érte el a Venus.

Crisana—Tricolor 1:0 (0:0). Ploesti, május 14. A mindvégig szívósan védő Tricolorral szemben a Crisana a mérkőzés második félidőjének 44. percében Barátky révén éri el győztes gólját.

NAC—Mures 4:0 (2:0). Nagyvárád, május 14. A NAC ismét régi formáját játszotta ki és szép játékkal győzött. A gólokat Bodola, Glanzmann és kétszer 11-esből Rónai lőtték. Jó bíró volt Ciurel dr.

Kinizsi—Brasovia 3:1 (1:0). Temesvár, május 14. Kétezeröttszáz néző előtt a Kinizsi megérdemelten nyerte a mérkőzést. Zelenák II, Szilárd és Glasz, illetve Nuridzsán voltak a góllövők.

Egyéb eredmények

Kolozsvár, Románia B—Universitatea B 4:1 (3:0).

Ripensia—Gloria CFR 6:4 (3:4). Kupa meccs Temesváron. A Ripensia védelme nem remekelt és emiatt könnyen ki is kaphattak volna a temesvári profik. A

A Haggibbor védi a Jósika, a KAC a Jubiláris Kupát

Cluj-Kolozsvár, május 14. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap vívták le Kolozsváron a KAC Jubiláris tőr-kupa, valamint a Jusika kupáért kiírt junior, illetve szenior tőr-kupa-versenyeket. A kupák sorsa a vidéki távolmaradása miatt a két kolozsvári egyesület, a Haggibbor és KAC között került eldöntésre, ez azonban csak növelte azt az érdeklődést, amely a két rivális egyesület versenyeit kísérfni szokta. A papírforma szerint mindkét kupát a Haggibbor kellett volna nyernie, azonban a junior verseny három indulói közül Weisz Imre és Neufeld György nem voltak olyan fit kondícióban, hogy az ötös KAC gárdával szemben megállták volna helyüket és így — bár minimális arányban — ki kellett engedjünk kezűkből a biztosnak látszó Jósika kupát. A szenior verseny „Jubiláris” kupában már kiegyensúlyozottabb körülmények között vívta meg küzdelmét a két egyesület, minthogy a kupáért négyes csapat küzdött és a két emlelt haggibborista rossz kondíciója ellenére a kolozsvári zsidó egyesület gárdája biztosan nyerte a „Jubiláris” kupát. Eredmények:

Ripensia-ban ezúttal már játszott a felépült Lakatos is, formája azonban még nem kielégítő. A gólokat Schwartz (2), Dobay, Ciolac, Bindea és Zombori 11-esből, illetve Marianut (2), Igna és Dobra lőtték.

TMTE—TAC 2:1 (2:0).

Bukarest, Makabi—ASCAM 4:0 (2:0).

Olimpia—Viforul Dacia 0:0. Sportul

Studentesc—Voevodul Mihai 2:0 (1:0).

Szatmár, Barkochba—Kolping 2:1

(1:0). Bajnoki. Tricolor—SZE 2:1.

Nagybánya, Phönix—Victoria (Nagy-

károly) 1:0. Bajnoki.

Marosvásárhely. MSE—Sticla (Dicső-

szentmárton) 1:0 (1:0).

Külföldi eredmények

Budapest, Ferencváros—Kispest 7:4

(4:3). A mérkőzésen Sárosi izomrandu-

lást szenvedett. Hungária—Budai 11 5:2

(2:1). Ujpest—Nemzeti 2:1 (1:0). III.

ker.—Phöbus 3:2 (1:0). Attila—Somogy

1:0. Szeged FC—Bocsikay 3:2 (1:2).

Berlin. A német válogatott futball-

csapat 5:0 (2:0) arányban nyerte meg

második világbajnoki tréningmeccsét az

angol Derby Country ellen.

A Nemzeti Bajnokság jelenlegi állása:

A) csoport

Crisana	11	7	3	1	27	12	17
Kinizsi	12	8	0	4	29	19	16
Venus	12	7	1	4	31	21	15
Universitatea	12	6	1	5	28	17	13
AMTE	11	5	2	4	20	19	12
CFR	10	5	1	4	20	13	11
Brasovia	12	1	2	9	16	44	4
Tricolor	12	1	2	9	11	38	4

B) csoport

Ripensia	12	9	2	1	47	13	20
Unirea Tricolor	13	9	2	4	40	17	20
NAC	12	7	2	3	39	16	18
Gloria CFR	10	5	2	3	28	23	12
Juventus	10	5	2	3	20	18	12
Romania	11	3	2	6	20	23	8
Mures	13	1	2	10	15	52	4
Soimii	13	0	2	11	7	54	2

KAC Jubiláris Kupájáért egyéni tőrverseny juniorok részére. (A Kupát a Haggibbor eddig háromszor védte.) Indultak a Haggibborból hárman, KAC-ból ötön. 1. Sámson György Haggibbor 6 győzelem, vereség nélkül. 2. Bartunek KAC 5 győzelem. 3. Hantos KAC 4 győz. 4. Mezei KAC 4 győz. 5. Neufeld György Haggibbor 3. győz. 6. Széplaki KAC 3 győz. 7. Weisz Imre Haggibbor 3 győz. 8. Bíró György 0 győzelem. A pontverseny 13:11 arányban a KAC nyerte és ezzel védte a Kupát.

Jósika-kupáért, szeniorok részére négyes csapatverseny. Haggibbor: Sámson Gy. 3 győzelem, Weisz Imre 2 győz. Neufeld György 2 győz. Mózes 2 győz. Összesen 9 győzelem. KAC: Hintz György 2 győzelem, Losonczy 1 győz. Bartunek 1 győz. és Mezei 1 győzelem. Összesen 5 győzelem. A versenyt ennél a 9:5-ös állásnál a KAC, minthogy az előny behozhatatlan, feladta és így a Jósika-kupát a Haggibbor hivatalosan 11:5 arányban nyerte meg.

A pártatlan zsüri ezúttal is éreztette hiányát.

KÖZGAZDASÁG

Erélyesen cáfolják a lejinflációról keringő híreket

A lei aranyfedezete meghaladja a 35 százalékot

Bucuresti-Bukarest, május 14. (Az Uj Kelet tud.) A romániai közvélemény hetek óta inflációs hírek hatása alatt áll. Hogy ezeket a híreket milyen forrásból indították el, nem sikerült megállapítani, de a kormány sem vette egészen komolytalan híreszteléseknek az infláció közeli jövődőlését és szükségesnek tartotta erélyesen cáfolni azokat. Slavescu pénzügyminiszter a múlt héten, mint ismeretes, nyilatkozott ebben az ügyben s kerek-

elutasította az infláció gondolatát. Kijelentette, hogy fedezetlen bankjegyek kiadása távol áll a kormány szándékától és ezeket a híreket nyilván spekulációs céllal dobta a közudatba.

Kijelentette Slavescu, hogy a Banca Nationala állandóan gyarapítja aranyálladékát s a forgalomba kerülő bankjegyeket mindig arannyal, vagy azzal egyenértékű dovizával fedezi.

Slavescu pénzügyminiszter nyilatkoza-

TURISZTIKA

A Haggibbor Turisztikai Szakosztálya május 17-én, csütörtökön gyalogkirándulást rendez Kolozsvár környékére. Indulás reggel fél 8 órakor a klubtól. Calea Victoriei 10.

ta után nyomban kiadott a Nemzeti Bank is egy heti jelentést, amelyben hangsúlyozottan aláhuzza a jegybank aranykészletére vonatkozó adatokat, valamint a devizakészlet jelentését.

A jegybank aranyálladéka ezek szerint 10 milliárd 33 millió 806 ezer lej, míg az előző héten 10 milliárd 32 millió 303 ezer lej volt. A devizaálladék 210 és félmilliárd lej. Az összes kötelezettségek 28 milliárd 611 millió lej tesznek ki, míg egy héttel ezelőtt a kötelezettségek összege 28 milliárd 732 millió lej volt, tehát a esökkenés 121 millió lej. A forgalomban lévő bankjegymennyiség 21 milliárd 257 millió 625 ezer lej, míg az előző héten 21 milliárd 149 és háromnegyedmillió volt. A bankjegy aranyfedezet 0.15 százalékkal emelkedett és most 35.07 százalék, a teljes fedezet pedig 35.81 százaléki, tehát itt is 0.14 százalékos az emelkedés.

A spekulációra vonatkozólag a jegybank kormányzósága nem tesz különleges lépéseket, miután pénzünk hivatalos árfolyama nem esökkent. A spekuláció nemcsak a román pénz ellen intézett támadást, ez azonban a hivatalos kurzus nem ingatta meg. Ezzel szemben a deviza kereskedelemre vonatkozó szigorú intézkedések tovább is fennállanak.

Az osztrák-csehszlovák gazdasági tárgyalások előkészületei Prágából jelentik: Felmerült az a terv, hogy a Bécsben ideiglenesen felfüggesztett osztrák-csehszlovák gazdasági tárgyalások folytatása előtt a két ország gyáriparának reprezentánsait közös értekezletre hívják össze abból a célból, hogy valamilyen megegyezést lehessen találni, amely a további tárgyalások alapjául szolgálhatna.

Román megrendelések a magyar nehéziparban. Budapestről jelentik: A budapesti Ganz-gyár nagy összegre szóló megrendeléseket kapott a román államvasutakkal. Más iparvállalatok is kapnak közelebből román államvasuti megrendeléseket. Gazdasági körökben a megrendeléseket a nemrég aláírt új románmagyar kereskedelmi szerződés következményének tekintik s első jelét látják bennük a két ország között annyira szükséges kapcsolat megélénkülésének.

Német autó-dumping. Berlinből jelentik: A németországi autógyárak folytatják az olcsó, népszerű autó előállítását célzó számításukat. Szakértők körök szerint amennyiben évente legalább hetven ezer kocsi el volna helyezhető az olcsó típus szériájából, az autó ára az ezer márka alá szállana. Ma összeült a külön erre a célra delegált tanulmányi bizottság is, amelyben az összes gyárak képviseltetik magukat. A bizottság megvitatja a számítások helyességét s dönt a konstruktörök által előterjesztett kocsitervek közül a legjobb kiválasztása felől.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Konserv. A kértettség könyv ügyében érdeklődjön a „Polyglott barsortiment Cluj” cégnél.

Minden rendszerű TÖLTŐTOLLAT, a legkomplikáltabb töréseket is, javítjuk. Javított tollakat felfelyezve, mint új tollat kapja vissza. Régi hasznavehetetlenné vált tollat beszereljük, vagy kivánsága szerint átalakítjuk. Töltőtollak tisztítását, újonnan polírozva 15 lejért vállalunk. Javítások garancia mellett történnek. FEHER írógépvállalat és töltőtolljavító műhely Cluj, Str. Reg. Maria 2. Telefon 11-09. Kérjük a címre ügyelni!!!

H
vé
SZO

Párizs, május 14. lista párt or
riot teljes g
párt tovább
gué kormány
A szocialista
tervét 1167 sz
tették el. A
megszilárdul
A párizsi
nak a radik
resszusának
riot nagy
hogy a párt
vennie a nem

Kana
Lengy
ve

London, május 14. prérítartomá
szárasság. H
bőséges esőz
kiszül. Szakér
ketchewan t
a téli buza 7
nyiség legfel
termést vár
Newyorki
sült Államok
Nyugatról K
Atlanti-óceán
pusztítások
Eppen ezér
pontján meg
vetést, mint
időjárás min
terméskilátás
Lengyelorsz
ben a tartós
vetés kisarja
nagy hőség é
rétek kiég

M

a hitel

Prága, május 14. zát leánya ve
Kereszt Egyes
szerűség és j
bevezet egy v
szolgájk fel
királyra gond
gastermetű, m
a sportot, min
— Boldog v
— ha újbóli n
nyilatkozna n
— Jöjjön v
ott majd besz
Nagy szobá
— Nyolevan
keséggel az el
— Valamen
— Nem, de
mű tartalmaz
tes irodalom k
Kampf” című
mennyit. Tudn
nemesak polit
fogás kezdete
változásának s
kihatással leh
— Hogyan v
amely szláv, in
radalom, mint
— Mely rok
orosok iránt, e
is, de ha mege
dóttá. Egy bec
kéri a császár
tanítói oklevele
olvasni!” — ké
nem, Felsőg, n

TIKA

ikai Szakosztálya
ön gyalogkiránu-
környékére. Indu-
a klubtól. Calea

adott a Nemzeti
st, amelyben hang
jegybank arany-
adatokat, valamint

adéka ezek szerint
6 ezer lej, míg az
32 millió 303 ezer
210 és félmillió
tségek 28 milliárd
ki, míg egy héttel
összege 28 milli-
tébát a csökkenés
lomban lévő bank-
lárd 257 millió 625

héten 21 milliárd
llo volt. A bank-
százalékkal emel-
szalék, a teljes fe-
ék, tehát itt is 0.14

atkozólag a jegy-
nem tesz különle-
pénzünk hivatalos
kent. A spekuláció
ellen intézett tá-
hivatalos kurzust
szemben a deviza
zó szigorú intéz-
mállanak.

lovak gazdasági
eti Prágából je-
a terv, hogy a
n felfüggesztett
gazdasági tárgya-
a két ország
ntánsait közös ér-
ze abból a célból,
geggyezést lehessen
vábbi tárgyalások

ek a magyar ne-
tről jelentik: A
nagy összegre szó-
apott a román ál-
iparvállalatok is
román államvas-
Gazdasági körök-
a nemrég aláírt
eskedelmi szerző-
k tekintik s első
két ország között
kapcsolatok meg-

g. Berlinből je-
zégi autógyárak
épszerű autó elő-
ásaikat. Szakértő
yiben évente leg-
el volna helyez
ériájából, az autó
lá szállana. Ma
a célra delegált
is, amelyben az
eltetik magukat.
ja a számítások
konstruktőrök ál-
tervek közül a
elől.

**ESZTŐI
TEK**

et könyv ügyé-
olygott barsorti-

OLTÓTOLLAT, a
eket is, javítjuk
ezve, mint új to-
hasznavehetetlen
kivánsága szerint
tisztítását, ujon-
vállalunk. Javi-
örténnek. FEHER
oljajvívó műhely
2. Telefon 11-09.
!!!

**Herriot teljes győzelmével
végződött a francia radikális
szocialista párt kongresszusa**

Páris, május 14. A radikáliszocia-
lista párt országos kongresszusa Her-
riot teljes győzelmével végződött. A
párt továbbra is támogatja Doumer-
gue kormányát s nem megy ellenzékre.
A szocialistákkal való együttműködés
tervét 1167 szavazattal 17 ellenében ve-
tették el. A politikai helyzet ezzel újra
megszilárdultnak tekinthető.

A párizsi lapok részletesen beszámol-
nak a radikális szocialista párt kong-
resszusának drámai lefolyásáról. Her-
riot nagy beszédben hangsúlyozta,
hogy a pártnak továbbra is részt kell
vennie a nemzeti egység kormányában

Herriot beszéde végén rosszul lett, úgy
hogy ki kellett vinni a teremből. Az
orvosok megállapították, hogy komo-
lyabb baja nem történt és így nem-
sokára visszatért a gyűlésterembe,
ahol óriási óvációkkal fogadták. Az
1500 delegátus közül csak 16 szavazott
a kormányban való bennmaradás ellen.

A kongresszus kizárta a parlamenti
csoport és a párt tagjai közül Dal-
mier volt gyarmatügyi, Renault volt
igazságügyminisztert, továbbá Hesse,
Proust, Bonnaure és Garat ismert po-
litikusokat.

**Kanadában kisült a termés jórésze,
Lengyelországban elpusztult a tavaszi
vetés, Amerikában meg kell
ismételni a gyapotvetést**

Amerika buzadumpingra készül

London, május 14. Az összes kanadai
préritományokban tovább tart a
szárazság. Ha a hónap végéig néhány
bőséges esőzés nem lesz, az egész vetés
kiszül. Szakértők becslései szerint Sas-
katchewan területén máris elpusztult
a téli buza 75 százaléka. A vetésmeny-
nyiség legfeljebb negyedrésztől lehet
termést várni.

Newyorki jelentés szerint az Egye-
sült Államokban a légörvény Közép-
Nyugatról Keletre fordult s most az
Atlanti-óceán partvidéke felé tart. A
pusztítások kárai igen jelentékenyek.
Éppen ezért a déli államok számos
pontján meg kell ismételni a gyapot
vetést, miután a firtósan kedvezőtlen
időjárás minimálisra csökkentette a
terméskilátásokat.

Lengyelországban egyes kerületek-
ben a tartós szárazság miatt a tavaszi
vetés kisarjadás után elpusztult. A
nagy hőség és esőhiány következtében
a rétek kiégtek, takarmányfü néhoj

félnapi járóföldre sem található, úgy,
hogy az igasállatok élelmezése rendki-
vül nagy gondot okoz a gazdáknak. A
hőség az ország egyes pontjain tegnap
is megközelítette a 30 fokot.

Rotterdam, május 14. A nemzetközi
gabonapiacokon törekvés mutatkozik
abban az irányban, hogy a készleteket
artsák, miután az utóbbi hetekben a
készletek minden nagytermelő állam-
ban is erősen csökkentek. A várható
gyenge terméskilátások erősítik ezt a
tendenciát. Amerikai kormánykörök-
ben kedvezőtlenül fogadták azt a lon-
doni hírt, hogy a nemzetközi gabona-
konferencián Argentína magatartása
miatt nem sikerült a megegyezés a ki-
viteli minimális buzaár tekintetében.
A newyorki lapok közlései szerint fenn
áll a lehetősége annak, hogy az élked-
vetlenedő amerikai kormány már kö-
zelebről fel fog függeszteni minden
buzatermelési és kiviteli korlátozást s
megindítja a buzadumpingot.

Massaryk elnök beszél:

a hitlerizmusról, bolsevizmusról, demokráciáról és diktatúráról

Prága, május 14. Massaryk elnök há-
zát leánya vezeti. A csehszlovák Vörös
Kereszt Egyesület elnöke, maga az egy-
szerűség és jóság. Franciául üdvözlő és
bevezet egy világos szobába, ahol a teát
szolgálják fel. Massarykot látva a svéd
királyra gondolok, aki éppen olyan ma-
gastermetű, mint ő és éppen úgy szereti
a sportot, mint az elnök.

— Boldog volnék elnök ur — mondám
— ha újból megválasztásának előestéjén
nyilatkozna nekem.

— Jöjjön velem a könyvtárszobámba,
ott majd beszélünk minderről.

Nagy szobába vezet, telve könyvekkel.
— Nyolevanezer kötet — mondja büsz-
keséggel az elnök.

— Valamennyit olvasta?

— Nem, de tudom, hogy a legtöbbje
mit tartalmaz. Itt vannak a horogkeresz-
tes irodalom könyvei, élükön Hitler „Mein
Kampf” című művével. Elolvastam vala-
mennyit. Tudni kell, hogy a hitlerizmus
nemesak politika, hanem egy új életfel-
fogás kezdete is. Egy nép filozófikus át-
változásának a többi népek életére nagy
kihatással lehet.

— Hogyan van az, hogy Csehszlovákia,
amely szláv, inkább fordul a francia for-
radalom, mint az orosz forradalom felé.

— Mély rokonszenvvel viseltetek az
oroszok iránt, sőt még a bolsevikiek iránt
is, de ha megengedi, elmondok egy anek-
dotát. Egy bécsi operettben a katona azt
kéri a császárnétól, állíttasson ki részére
tanítói oklevelet. „Tudsz legalább írni és
olvasni?” — kérdi a császárné. — „Sajnos
nem, Felső, mert ha ezt tudnám, nem

volna szükségem magas protekciójára.”
— válaszolt a hadfi. „Allítsátok ki részére
a diplomát, mert mások oktatása által
maga is tanulni fog” — rendelkezett a
császárné.

— Meg vagyok róla győződve, hogy
az oroszok végül is — sok kísérletezés
után — elfogadható társadalmi rendet te-
remtenek. Népemet meg akarom óvni
ezektől a kísérletezésektől. Vajjon az új
bürokrácia más, mint a régi volt? A gé-
pek imádta nem emlékeztet-e a képmá-
dásra?

— Nem volt talán más mód arra, hogy
az orosz nép behozza háromszázéves mu-
lasztását, mint alávetni diktatúrának a
melyre csodaösztone egyébként is predez
tirálja. A mi problémáink és hajlamaink
azonban egészen mások.

10—15 évig élnek a diktatúrák
— Nem gondolja elnök ur, hogy a de-
mokrácia tég teret nyújt a kalandorok
részére.

— Vajjon a monarchia, vagy a dikta-
túrák nem nyújtanak-e ugyanannyi alkal-
mat? A különbség a demokrácia és a töb-
bi rendszer között az, hogy nálunk a Sta-
viszkyket előbb vagy utóbb nyilvánosan
megvádolják. Annyi bizonyos, hogy a
szélsőséges pártok kihasználják a bot-
rányt, de ez még mindig jobb, mint takar-
gatni a kelést. Semmi sem veszélyesebb,
mint a titkolt és rejtett kelések, amelyek
előbb-utóbb mégis csak kifakadnak és
katasztrófákat zudítanak az országra. Sta-
viszky? Melyik rezsimnek nincsenek meg
a maga Staviszkyjei? Látja, itt van Ame-
rika. Az elnök majdnem diktátor és még

*A
divatos
női típus*

teremtette meg a divatos parfümöt.

Az 1934 nőjének sziluettfje megköveteli a légiesen illatozó parfümöt.

Perzsia és Arábia költői megénekel-
ték a keleti szépségek dicsőségét
— mélytűzű sötét szemek, teli arcok és
még teltebb vonalak. És még néhány
évvél ezelőtt ez a női típus volt az,
amely nemcsak a napsgaras Keleten,
de az egész világon uralkodott. Ne-
héz virágesszenciákat készítettek az
illatszerészek, hogy ezt a nőiességet
kiemeljék, hogy felhívják a figyelmet
az illat révén.

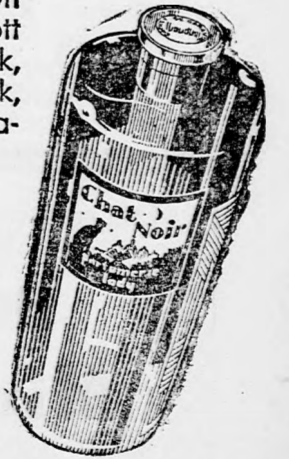
hoz, amelyeket kidolgoztak tornóval,
testgyakorlattal, életrenddel, tudomá-
nyos masszázssal. A parfümgyárosok
— és Lady az élen — megfeleltek fel-
adatuknak amikor elkészítették 1934
nőjéhez ideálisan illő parfümjüket. Lé-
gies, nagyszerűen illatozó kölnivizek,
amelyek tökéletesen harmonizálnak a
modern vonalakkal, modern frizurá-
val, modern ruhákkal. Ha legközelebb
báiba megy, mielőtt felvenné estélyi
ruháját, illatosítsa magát a Chat
Noir kölnivizzel, amely légies, édes
illatárba fogja burkolni, amely bőr-
ből látszik áradni és amelyet dekolé-
tázsónak indiszkrécija fog elárlni.
Bámulóinak seregén fogja észlelni a
hatást, akik az Ön
egyéniségét becsukott
szemmel is élvezhetik,
hátla a művészetnek,
amellyel illatosítja ma-
gát.

**Mennyire megváltozott napjaink
asszonya!**

Eltűntek a párnák, amelyek a csipőt
és a mellét kiemelték — a hamis
haj, amelyből a toronymagas fri-
zurák készültek, amelyek oly népsze-
rűek voltak anyáink idejében. Nyu-
lánk, szinte törékeny vonalak; a haj
csak a keret a bájos képhez, a női ar-
hoz; a ruha csak drapéria a formák-

EAU DE COLOGNE

Chat Noir Lady

is, mennyi a tolvaj Amerikában, a biblia
és a puritánizmus ellenére.

— Mussolini azt jósolta, hogy tíz éven
belül egész Európa fasiszta lesz.

— Európában — mondotta Massaryk
— harmincöt állam van. A többséget köz
társaságok és alkotmányos monarchiák
képezik. A háboru után alakult néhány
diktatúra.

— Meddig élnek ezek a diktatúrák?
Tizenöt, tíz évig. Mit jelent ez a történe-
lem végtelen időfolyamában?

Megkérdeztem, mi a véleménye a zsi-
dókérdésről?

— Nemrég fogadtam Zollschoen doktort,
egy karlsbadi zsidó orvost, aki nemzet-
közi antropológiai kongresszust akart
rendezni annak megállapítására, hogy le-
hetetlenség megkülönböztetni az egyes
emberi fajokat. Lelkesen bátorítottam
erre és azt tanácsoltam neki, hogy hívja
meg a kongresszusra a német tudomány
képviselőit, hogy a világ színe előtt fej-
sék ki véleményüket.

Sch. E.

IRÓK ÉS IRÁSOK

Sztojka László: Sikolt a lélek

Sztojka László, a fiatal magyar generáció egyik jeles lírikusa, akiben napjaink pesszimizmusa egybefonódik egy jobb jövő bizakodásával. „Sikolt a lélek” című verseskötete, amelynek néhány illusztrációja Deési Huber István keze alól került ki, négy esztendő termését adja. Négy krízises év érzésvilága bontakozik fel egy nem minden napj tehetség szárnyain.

„Meggzomorított az életnek céltalansága, de megedzett: éhség, fájdalom, küzdelem, s nagyot, véresét ütök, ha netalán majd egyszer véletlenül kezemet felemelem”.

Igy panaszkodik a „Nem jó lenézni a mélybe” című ciklus első versében, de már a „Májusi bordal”-ban lelkes áradással mondja:

Kitárt karommal ölelem,
átfogom ezt a kis világot,
(jaj de jó lenne
mindenkiről levenni a jármot!)

A kétség és remény érzéshullámlásába bekelődik a helyhez kötöttség förtelmes átká: a nagy unalom.

Pár akácfa, sekély folyócska,
kis vonat, amin ugrok egyet,
de a lépés egyre visszahoz,
vidék, vidék, itt hull az éj rá.

Minden bunak, bajnak, sivár kilátástalannak áfiuma mégis a fiatalok. A költőnek egy öt stórfás kicsiny dala „Arany rétről aranyóta” — a boldog feledés valóságos dithirambusa.

Aranyréten karikázom,
a babámát idevárom,
aranyrétre, aranyrétre:
vajjon mikor toppan lépte.

Egyszer megjön szöke hajjal,
reám roskad gyöngye hajjal,
halott lelkem éleszgeti,
beteg tudóm becézgeti.

Testi szenvedések, az élet folyamának nehéz üteme, céltalanság, megannyi ok a bölcsekedésre. „Eposz életről és halálról” című versében a költő filozófiája így vetődik:

Egy mélyrenézett s elfehérelt ifju
ajkán kel a bánatfinom-ének,
s e bánatfinom-dalnak rimszárnnyain
ott bujdosik az egész földi élet.
Az egész mindenség, mi embert elfog,
körülvesz, csak hív és tovasodor,
Élet-Halál, apró-öröm és nagy-kin,
melynek medrében létünk tova-foly.

Igy énekel ma egy fiatal erdélyi poéta. A líra az egyén vágyait és érzelmi világát igyekszik kivetíteni, de közben megtárol egy másik világot, a környezet, az ország, a kor hangulatvilága. „Anyám” című verse a gyermeki gyöngédség himnusza, „Testvér, nem bírok örülni én” című poemájában minden lázadás nélkül „mozog és zokog a szív”.

Amíg vannak tetőtlen kunyhók
városvégen, sártenger tükrén,
amíg vannak fázó csecsemők,
Testvér nem bírok örülni én.

Egyszerű, alig száz oldalas verskötet. Igénytelen a külsejében, de ha az ember olvasni kezd, nem lehet letenni. Napjaink nagyon is gyér sugárzását kapja belőle az olvasó. (sz. i.)

Kultúrember könyvtárából nem hiányozhat

Horrabin: Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya.

Ára 40.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes be- küldése mellett.

A kolozsvári ortodox Szentegylet új vezetőséget választott

Elnök újból László Gyula lett. Alelnökök Schwartz Ignác vállalkozó és Goldstein Lajos malomtulajdonos

Cluj-Kolozsvár, május 14. Vasárnap délelőtt zajlott le a kolozsvári ortodox Chevra Kadisa előjáróságának választása. A választást élénk agitáció előzte meg és három lista is küzdött egymással. A választás maga azonban a Szentegylet méltóságának megfelelően tartózkodó komolysággal ment végbe. Délelőtt 11-kor már együtt voltak a választmány tagjai, számszerűen harmincegyen, azonban csak huszonkilencen vettek részt a szavazásban. Tizenkét óra előtt Herskovits Imre, a választási bizottság elnöke, kihirdethette az eredményt. Elnökké ismét László Gyulát választották, alelnökök lettek Schwartz Ignác (vállalkozó) és Goldstein Lajos. Szertartási előjáró Lázár Lajos. Gondnokok Pál Márton és Schwarzbarger Mihály. Jótékonyági előjáró Rosenfeld Armin, pénztárnok Indig Zeigmond, ellenőr Landesmann Lajos. gazda Lustig Nándor. Tanácsnokok: Weiss Gyula, Goldberger Kálmán, Hersch kovits Miksa, Lilienthal Sándor, Schmidt László.

A választási eredmény kihirdetése után Herskovits Imre arra kérte rövid beszédben az új előjáróságot, hogy a mai nehéz helyzetben tartsák szem előtt főképpen azt, hogy soha annyira nem volt szükség az összetartásra, mint a mai nehéz helyzetben. Egyben annak a reményének adott kifejezést, hogy az új vezetőség feladata magaslátán állva, teljesíteni fogja azokat a kötelezettségeket, amelyeket a zsidóság érdekében magára vállalt.

László Gyula elnök rövid program beszédében kifejtette, hogy egyetértésre és becsületes zsidó munkálkodásra van szükség. Ő a maga részéről szívvel-lellekkel és zsidó kötelességtudással vállalja a nem könnyű munkát. Azt hiszi, hogy az előjárósággal harmóniában könnyen

le fogja győzni a feltornyosuló akadályokat, hogy a Szentegylet teljes mértékben teljesíthesse hivatását.

Biró Andor, az ortodox hitközség elnöke, aki hivatalból is tagja a Chevra vezetőségének, lendületes beszédben köszöntötte az új vezetőséget, arra kérve a Chevra vezetőit, hogy pillanatra se felejtsék, hogy a hitközség és a Chevra egyazon szellemű, önzetlen altruista alapon álló intézmény. A két testület között tehát ellentétek nem állhatnak fenn, ellenkezőleg, a két közületnek egymásra utaltsága miatt is az együttműködés teljes összhangját kell elvárni. Isten áldását kéri az elnök és az új vezetőség jövőbeni munkájára.

Rimóczi Jakab a kisebbségben maradt jelöltek nevében ünnepélyes ígérettel fogadja, hogy minden elfogultság és minden hátsó gondolat nélkül támogatni fogja az elnökséget. Az elnök személye és eddigi munkássága nyilván garancia arra, hogy a Chevra az eddigi fejlődés útján fog továbbra is haladni. Boldog jövőt kíván a Chevranak és jó munkát azoknak, akiket a közbizalom az ügyek vezetésével megbízott.

Goldstein Lajos, mint a Chevra egyik legidősebb tagja, szívből köszönti az új elnököt, akit mindig is szeretett és nagyrabecsült. Landesmann Lajos annak a reményének ad kifejezést, hogy a küzdelem után immár a munka időszaka fog bekövetkezni. A közös munka jegyében bizonyára elfognak számolni az ellentétek. Virulást kíván a Chevranak és Isten áldását mind azokra, akik a Chevra munkásságát keresztül a város zsidóságának kegyeletes és karitatív ügyét szolgálják.

Ezzel a választói gyűlés véget ért s a választmány tagjai lelkes hangulatban távoztak.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Amikor a kislányból nagy lány lesz Karácsonyi Ili utolsó fellépésével. Ma, kedden este az utóbbi évek legkedvesebb operettjét újítja fel a színház Karácsonyi Ili vendégjátékával. E vidám táncos operett többi főszerepelt Erényi Böske, Tompa Béla, Forgács, Ditrői Béla, Tompa Sándor, Rajnai játsszák.

Szerdán este Bál a Savoyban bucsuelőadás Úrmössy Magda vendégjátékával. Nagy várakozással tekint egész Kolozsvár közönsége a budapesti Zeneművészeti Főiskola kitüntetéssel végzett művésznőjének, Úrmössy Magdának első fellépése elé. Finom megjelenése, briliáns hangja, kedves és decens játéka olyan meglepetést fog kelteni, hogy egész biztosra vehető, hogy a szerda esti előadás egy nagyraihivatott művésznő fog ismét a kolozsvári színpadról elindulni. Úrmössy Magda szerdán este a Bál a Savoyban operett primadonna szerepében fog fellépni. Erre az előadásra tanácsos lesz jegyekről előre gondoskodni.

A Magyar Színház negyedik játékciklusának bucsuelőadásai: Kedd fél 9-kor: Amikor a kislányból nagy lány lesz. (Operett-repriz. Karácsonyi Ili vendégjátékával.)

Ha vesebajban szenved

VESE-VERKÉNYES
A) nyaki ütőer
C) sziv
D) főtűdőer
E) vese
G) hólyag

A vesebántalmak igen gyakoriak mindkét nembelieknél, de különösen a nőknél. Ezeket a bántalmakat úgy küzdhetjük le, ha a vesének segítünk eltávolítani a húgysavat. Erre a célra a legkiválóbb szakorvosok az URODONAL-t ajánlják, mert ez a gyógyszer a húgysav legökéletesebb feloldója és a vesének a legjobb tisztítója. Szedjen URODONAL-t heveny- és idült reuma ellen, köszvény, idegzsába, érelmeszesedés és epekő ellen. Az

URODONAL
habzó, könnyen elviseli a leggyengébb és a legkényesebb gyomor is.

CHATELAIN Gyógyszeripari
MÉDIZHATÓ

Szerda fél 9-kor: A negyedik játékciklus bucsuelőadásai: Bál a Savoyban. (Úrmössy Magdának, a budapesti Zeneakadémia kitüntetéssel végzett kolozsvári raturénekesnőjének vendégjátékával)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, kedden: Napsugár az égen. Marta Eggerth, Verebes Ernő, Hermann Thiémig.

Jön: Az álarcos orvos. Fősz.: Boris Karloff.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órák:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órák:

Rejtélyes hajó. Rendkívül izgalmas kalandorfilm, rendezte és főszereplőben: Harry Piel.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órák:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órák:

Vacsora nyolckor. Edna Ferber és Georg Kaufmann világhírű színdarabja nyomán készült film, főszerepekben: Jean Harlow, John és Lionel Barrymore, Marie Dressler, Madge Evans, etc.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Május hó 18-án és a következő napokon: Szezonnyitó preimer: A tiltott dal. Don Jose Mojica, a világhírű tenorista legújabb filmje, egy hawaii operett tele zenével, táncokkal és exotikus ritmussal. Partnerrel: Conchita Montenegro és Mona Maria. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 óra. kor. Helyárak: 10 és 20 lej.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri költőnél egy asó 3 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 10 lej. Aláíráskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy fogadjunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Keresek megbízható író. árvalányt, aki a háztartás vezetésében segítene. Restaurant „Park” Satmar.

Két szoba konyha mellékhelyiségekkel kiadó. Ugyanott elegáns fűszerüzlet és bodegaberendezés olcsón eladó. Értekezhetni 3-5-ig C. Traian 55. A mézarszékben.

Elsőrangú segédet juniusi belépésre keresek, ki román és német nyelveket is tökéletesen bírja és a kirakatrendezéshez ért. Szakmabeliek előnyben részesülnek. „L'Inoleum”, Steckl Adolf Brasov, Str. Regele Caroli 34.

Két vagy háromszobás lakást keresek a Főter közelében földszinten műhelynek megfelelőt. Cim: „Tizian” cinkográfia, P. Mihai Viteazul 37.

Nyara'ók részére csinosan butorozott szoba, esetleg konyha használatlaltal azonnalra kiadó. Donath ut 194. Kovács.

Majdnem új mély gyermekkoscsó eladó. Rosenber, Calea Motilor 39.

Kétkarikás főzőkemence, jókarban, olcsón eladó. Schwartz, Filipescu 7.

Köser vegetárius koszt f. hó 15-től ismét kapható a Familia köser vegetárius étteremben Unió u. 10., hátul az udvarban, ahol Schwartz Ignácé vezetésével az elismert elsőrendű konyha áll a közönség rendelkezésére. Figyelmes, szótlan kiszolgálás, mérsékelt árak. Abona előjegyzéseket már elfogad.

Kétszobás komfortos lakás új házban azonnal kiadó. Cal. Traian (v. Árpád ut) 9. szám.

Zongoráznj tanítók akadémia] módszerrel „butorozott szoba ellenében is”. Str. Dorobantilor 5. II. 1.

Ha garantált köser, naponta frissen fejt tehén és bivalytejet óhajjt, forduljon Schwartz Ignácéhoz, Str. Filipescu 7. Házhoz szállítva is kapható.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

A Zsidó Pár
Str. Gen. Filip

Insp
15.én, kedden

V
a ko
le

Az ember az
eson nagy ba
omnan a legye
itt jobb a me
A tudatlanok
Kolumbácson
bajt okozó áll
őket külföldi
nagyobb gyö
kell, hogy nem
ról csak a nő
ide és ezért in
nek kellene ne
gyek nem is ca
Csak a nőstény

Kolumbácson
neve és Öszer
mentében. Itt
legyek, amelye
jukat, hogy be
nek meg jelen
lambócnak hív
mely még az
chia idején is
ros volt. Gala
János is írt v

„Hová, h
Megyek
Galambó
Ne vörj

Galambóc e
ről és janicás
Most a kolum
a nőnemű legy
ber a tulajdos
hölgyeit kolum

Hogy miért
bácsinak? Azt
dósk, hogy i
az elemi csap
mely sosem
csoportosan él
vör. Hallatlan
csipése hallos
get. Telen ébn
Megérkezés
razság érkez
zása is rövid
majd megérke

— Nagy fém
Károly király
ját. Bukarestb
roy király tró
nagy ünnepség
kormány terve
hozás tagjai is
sze a kamarába
vonul a hadser
iskolák növend

— Lóverseny
dai állami mér
rendezi a szok
különösen gaz
zsuki vasutáll
lyáján, délután

“ME

Speciális íróg

Str. Regian
Vidék] rendelés

HIREK

A Zsidó Párt jogvédő irodája:

Str. Gen. Filipescu (Szentlélek u.) 1/a.

Inspekciós ügyvéd:
15.én, kedden 12—2-ig: Dr. Weisz Jenő.

Valamit a kolumbácsi legyekről

Az ember azt hinné, hogy Kolumbácson nagy bajok vannak. Elköltözték onnan a legyek, átjöttek hozzánk, mert itt jobb a megélhetés konjunkturája. A tudatlanok nyilván azt hitték, hogy Kolumbácson tenyésztik ezeket a sok bajt okozó állatokat és exportálják őket külföldi államokba, a lakosság nagyobb gyönyörűségére. De tudni kell, hogy nem tévhit, hogy Kolumbácsról csak a nőstény legyek költöztek el ide és ezért inkább Kolumbácsi legyeknek kellene nevezni őket. A hím legyek nem is csipnek, nincs is csápjuk. Csak a nőstény.

Kolumbácsnak Kolubác az igazi neve és Ószerbiában van, az Al-Duna mentében. Itt laknak ezek a nőnemű legyek, amelyek most elhagyták hazájukat, hogy bennünket örvendeztesse meg jelenlétükkel. Magyarul Galambócának hívták ezt a szerb kisvárost, mely még az osztrák-magyar monarchia idején is szerb fennhatóságú város volt. Galambócról viszont Arany János is írt verset, mondván:

„Hová, háová kedves férjem?
Megyek a csatába.
Galambócnál vár a török.
Ne várjon hiába.“

Galambóc egykor a török beyekről és janicsárokról volt nevezetes. Most a kolumbácsi legyekről. Illetleg a nőnemű legyekről, amiért ma az ember a tulságosan csipős és kellemetlen hölgyeit kolumbácsi néven nevezi.

Hogy miért hívják a legyet kolumbácsinak? Azt mondják a természettudósok, hogy itt észlelték először ezt, az elemi csapásnak is beillő állatát, mely sohasem egyedül, hanem mindig csoportosan él és tápláléka az állati vér. Hallatlanul szapor a és tömeges csipése halálos. Nagyon szereti a meleget. Telen elbujik, az eső megöli.

Megérkezése így egybeesik a szárazság érkezésével. És reméljük, távozása is rövidesen beköszönt és ekkor majd megérkezik a régen várt eső.

Nagy fényvel fogják megünnepelni Károly király trónralépésének évfordulóját. Bukarestből jelentik: Junius 8-át, Károly király trónralépésének évfordulóját, nagy ünnepségekkel fogják megünnepelni. A kormány terve szerint e napon a törvényhozás tagjai is ünnepi ülésre jönnek össze a kamarában. A cotroceni platon felvonul a hadsereg és az összes bukaresti iskolák növendékei.

Lóversenyek Alsózsukon. A bonchidai állami ménes június 3-án és 10-én rendezi a szokásos lóversenyeket. Ezidén különösen gazdag programmal, az alsózsuki vasútállomás mellett levő saját pályáján, délután 3 órai kezdettel.

"METEOR"

Speciális írógép, számológép és töltőtoll javítóműhely

CLUJ,

Str. Regian Maria 16. Telefon 3-26.
Vidéki rendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk.

A palesztinai kormány megtiltja a zsidó sztrájkörsegek felállítását a kolóniákban. Jeruzsálemből jelentik: A napokban lépett életbe a kormány új rendelete, amely tiltja a zsidó sztrájkörsegek felállítását a zsidó ültetvényekre az arab munkások alkalmaztatása elleni tiltakozás jeléül. Ennek megfelelően a kormány rendőri megerősítéseket küldött Kfar Szábába és Saron-völgye többi kolóniáira. Ezzel egyidejűleg a zsidó ültetvényesek fiaikat küldték ki a kolóniákra, hogy az arabok mellett dolgozzanak és ezáltal demontálják a vegyes munka elvét. A „Davar“ élesen támadja a zsidó ültetvényesek szövetségét és annak elnökét, Moshe Smilanskyt, akik hathatósan támogatják az új törvényt. A Davar szerint az ültetvényesek ebben a törvényben az ültetvényes érdekek győzelmét látják.

Ma este: irodalmi törvényszék Madách „Ember tragédiája“ fölött. Ma este nyolc óraker kezdődik az a nagyszabású irodalmi törvényszéki tárgyalás, mely Madách Imre halhatatlan drámai költeménye fölött fog világnézeti, esztétikai, és irodalomtörténeti szempontokból ítéletet mondani. A vádat dr. Janovics Jenő fogja képviselni, ami kétségek nélkül az est legkiemelkedőbb pontja lesz. A védelmet Walter Gyula látja el. A tárgyalás elnöke dr. Bartha Ignác, a zsűri elnöke dr. Kiss Elek főiskolai tanár lesz. Mint a vád és védelem koronatanúi Poór Lili — Éva megzemélyesítőjeként — dr. Kovács József, mint Adam és Salamon László Lucifer szerepében fog megjelenni a bíróság előtt. Az irodalmi törvényszék az Unitárius Kollégium, illetve püspökség dísztermeiben lesz megtartva. Jegyek a pénztárnál is válthatók.

Doktorráavatás. Hermann Jenő (Alba-Iulia) 1934. május hó 4-én a bécsi egyetemen az orvostudományok doktorává avatták.

Szerencsés kimeneteli repülőszerelesség a temesvári aviatikai napon. Temesvárról jelentik: Temesváron vasárnap aviatikai miting volt. A Voivodul Mihai repülőgép, amelyet Olteanu kapitány vezetett, több utassal felszállt, a mikor 300 méter magasságból hibás manőver következtében kényszerleszállásra kényszerült. Szerencsére a pilóta nem vesztette el lélekjelentését és így a leszállás nagyobb baj nélkül történt meg.

Törvényeimtár. Rég érzett hiányt pótol dr. Rösler Viktor most megjelent törvényeimtára, amely az 1919. jan. 1—1934. április 15-ike között hozott törvények és rendeletek áttekinthető cimanyagát és megjelenését tartalmazza. A román nyelvű munka ára franco 120 lej. Megrendelhető az összeg beküldésével dr. Rösler Viktornál, Cluj, strada Ing. Poerzi 5.

Ha az arezine fakó, szürkésárga, és tekintete bágyadt, ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyötrik, ha a bél tulságos rothadási folyamatai, gyomorfájás és epepangás kínozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Feren József“ keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik már régóta a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez a rozs-zúlló okát rendszerint gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti.

Seitz elégtételt kapott a Neues Wiener Journaltól. Bécsből jelentik: A bécsi tartományi törvényszék egyik tanácsa érdekes becsületsértési pert tárgyalt, amelyben Seitz volt bécsi szociáldemokrata polgármester volt a vádló és a Neues Wiener Journal felelős szerkesztője a vádlott. A lap néhány hónappal ezelőtt, még jóval a februári forradalom előtt lekötözt egy népgyűlési beszédet, amelyben az egyik szónok azt állította, hogy Seitz polgármester 500.000 sillinget fordított városi pénzekből magánlakása berendezésére. Seitz emiatt a tudósítás miatt becsületsértési pert indított a lap ellen. A felelős szerkesztő a tárgyaláson nyilatkozatot olvasott fel, amelyben ünnepélyesen kijelentette, hogy sajnálja a tudósítás lekötését, mert maga is meggyőződött arról, hogy a népgyűlési szónok állítása teljesen légből kapott volt. Seitz volt polgármester elfogadta ezt a nyilatkozatot, mire a bíróság beszüntette az eljárást.

Bombazápor fenyegeti Paraguay fővárosát. Londomból jelentik: Asunziói jelentések szerint Paraguay azzal fenyegetőzik, hogy a Gran Chaco körüli harcokban ejtett foglyok közül egy tisztet és tíz közlegényt agyonlővet, ha Bolivia folytatja a paraguayi városok légi bombázását. Bolivia erre azzal felelt, hogy a kivégzés végrehajtása esetén bombazáport zúdít Asunzióra, Paraguay fővárosára.

Vannak dolgok, amelyek le sem írhatók pontosan. A nyelv szegény ahhoz, hogy megtaláljuk a kellő kifejezéseket. Senki sem akadt még, aki írásban tökéletesen visszaadott volna egy művészi be-

nyomást, egy élvezet hatását. Bármennyire igyekeznék s bármennyi tehetséggel rendelkeznek valaki, mégsem írhatja le azt a finom, elragadó illatot, amelyet a legújabb kölniviz-készítmény áraszt, a

Gyártmányaink minőségéért és tisztaságáért csak akkor keszkesdünk, ha azok eredeti csomagolásukban, biztonsági védjegyükkel vannak ellátva

NAIADA

Éreznünk kell, hogy fogalmat alkothassunk róla
NAIADA az igazi, utólérhetetlen illatu kölniviz

EREDETI Legrain GYÁRTMÁNY.

500 csehkorona bírságra ítélték a munkácsi rabbit, mert rablóknak nevezte a végrehajtókat. Munkácsról jelentik: Spira Lázár munkácsi főrabbit 500 csehkorona pénzbírságra ítélték, mert az elmúlt évben egy adóvégrehajtás során — adóhátraléka miatt lefoglalták nagy héber könyvtárát — „rablók“nak nevezte az adóhajtókat.

Beomlott egy temesvári most menyegyzete. Temesvárról jelentik: Temesváron a Capitol mozgó menyezete szombat este beomlott. Szerencsére most a nyári mozgóban tartják az előadásokat és így nem történt katasztrófa. A vizsgálat megindult.

Erdély legnagyobb kulturális szencziója lesz a május 27. 28-án Kolozsváron lezajló nagy munkás sport és dalosünnepély. Ezen az ünnepélyen Erdély és Bánát minden jelentősebb helységéből részt vesznek a munkásdalosok, zenészek és sportolók. A részletes programot tartalmazó falragaszok a napokban megjelennek Kolozsvár utcáin. Ezen ünnepély iránt az egész ország munkássága körében óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Hja Ehrenburg: Lasik Roitschwantz. Lasik Roitschwantz mozgalmas élete egy kisorozat falusi szabóműhelyből indul ki, végigvonul Európán és Palesztinában Rachel sirjánál ér véget. A csodálatos kis zsidó története nem csupán regény, hanem az egész mai Európa, világnézetei összevisszasága, oly csodálatos művészettel megírva, amely a könyvet a renekművek sorába emeli. A 340 oldalas nagy regény (Kosmos kiadás) egész vászonkötésben 90 lej mindenütt, vagy a Lepage könyvkereskedésben Cluj.

Orvosi hír. Dr. Fried Emanuel külföldi utjáról visszatérve, belgyógyászati rendelését Plaja Mihai Viteazul (volt Széchenyi tér) 23. szám alatt, a Hygea gyógyszerházzal szemben, megkezdte. Rendel: 10—12, 3—6.

Insullal nem bírnak. Csikágóból jelentik: Egyheti vizsgálati fogság után az ügyesség tudvalegven szabadlábra helyezte Insull Sámuel, mert barátai és egykori üzletársai letébe helyezték érte 200.000 dollár kauciót. De alighogy eltávozott ügyvédje kíséretében, az ügyesség ismét két sikasztás vádját emelte ellene és újból letartóztatta. Ebben az esetben 50.000 dollár további biztosítékot követelt az igazságszolgáltatás s ezt az összeget is hamarosan előteremtették az egykori üzletfelek, úgyhogy Insull másodsor is szabadlábra került.

Változás az orosz külügyi népbiztoságban. Moszkvából jelentik: A szovjetunió végrehajtóbizottságának elnöksége elhatározta, hogy a külügyi népbiztoságban a következő változtatásokat hajtja végre: 1. A szovjetunió külügyi népbiztoságának kollégiumát feloszlatja. 2. Kresztinszkit és Sztomonjakovot a külügyi népbiztos helyetteseivé nevezik ki.

Svájc már nem „ad le“ aranyat Párizsnak. Párizsból jelentik: A Francia Bank május 4-én lezárta és tegnap közzétett mérlegében az aranykészlet 421 millió frankkal növekedett és 76 milliárd frankra rug. Mivel a svájci aranybehozatal az utóbbi időben megállt és meg szűntnek tekinthető és mivel továbbá a londoni fontszabályozó alap is csekély mennyiségű aranyat juttatott el a Francia Bankhoz, feltehető, hogy az aranykészlet gyarapodása a magánosok tulajdonában levő arany beszállításából ered.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Náci-rohamosztigosok rálöttek Brüning exkancellárra

Berlin cáfolja, Bécs megerősíti a hirt. Goebbels beszédben ismeri be, hogy a zsidók bojkottja komolyan veszélyezteti Németország gazdasági helyzetét

Bécs, május 14. A Neues Wiener Journal értesülése szerint a napokban újból merényletet kíséreltek meg Brüning volt birodalmi kancellár ellen. Két nemzeti szocialista rohamosztigos több revolverlövést adott le Brüningre, aki azonban szerencsére sértetlen maradt.

Berlinben a Brüning volt kancellár ellen elkövetett merénylet hírére, amelyet két külföldi lap terjesztett, hivatalos körök a legerélyesebben megcáfolták. A külföldi lapok szerint két horog keresztos rohamosztigos revolverből több lövést adott le a volt kancellárra. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. Bár berlini hivatalos körökből a Brüning ellen elkövetett merénylet hírére cáfolják, azok a bécsi tényezők, amelyek hivataluknál fogva Berlinnel állandóan érintkezésben állanak fenntartják a merénylet hírére és azt állítják, hogy teljesen megbízható forrásból szereztek tudomást arról, hogy két rohamosztigos rálötött az exkancellárra, aki azonban szerencsére sértetlen maradt.

Goebbels ismét kirohant a zsidók ellen

Göbbels birodalmi propagandaügyi miniszter a „bírálok és uszítók” elleni hadjárat keretében a Sportpalastban nagy beszédet mondott, amelynek során ismét heves támadást intézett a zsidók ellen. Göbbels szerint a nehézségek, amelyek ma Németországban mutatkoznak, a zsidók bojkottmozgalmára vezethetők vissza. Ha külföldi zsidók bojkottálják Németországot, úgy nem érik el a németországi zsidóörvények visszavonását. Ezt a válságot Németországnak le kell küzdenie. A zsidók talán azt hiszik, hogy a bojkottal szolgálatot tesznek németországi testvéreiknek, pedig a legrosszabbat teszik, amit egyáltalában tehetnek.

Ha ez a bojkott annyira megy, hogy komolyan veszélyeztethetné Németország gazdasági helyzetét, úgy meg kell gondolni a zsidók, hogy nem ők látják-e majd ennek a kárát.

Göbbels ezután egyházi kérdésekkel foglalkozott és támadást intézett a személyek és intézmények ellen, amelyek „aknamunkát” folytatnak a mostani rezsim ellen. A német nép — mondotta Göbbels — már régen meguntta ezeket a vitákat és csupán lenézéssel illeti azokat a „demagóg üzelmekeket”, amelyek politikai zavarok helyett vallási zavarokat akarnak szítani.

Ribbentrop visszarepült

Ribbentrop, Hitler német birodalmi kancellár leszerelési megbízottja, londoni megbeszéléseit befejezte és ma visszarepült Berinbe.

Elutazása előtt kijelentette, hogy londoni útjának célja kizárólag a felvilágosítás volt. Ecéből felvette a személyes érintkezést az angol kormány tagjaival, velük eszmecsere folyt a leszerelési helyzetről.

A német kormány követelése ma is változatlanok és megfelelnek azoknak a követeléseknek, amelyek az egész német nép az ésszerű német követelések minimumának tart.

Athén, május 14. Göring porosz miniszterelnök érkezését Athénben május 18-ra várják.

Egy tábornokot „hidegre tettek”

Berlin, május 14. A Deutsche Presse állítólag hiteles forrásból szerezte azt az értesülést, hogy a nemzeti szocialista államhatalom „hidegre tette” Epp

tábornokot, Bajorország birodalmi helytartóját, aki a legkomolyabb jelölt volt Hindenburg elnökösködésének letelte után a birodalmi elnökségre.

Epp tábornokot szabadságra küldték amelyről nem fog visszatérni helytartói állásába. Ezt az állást a birodalmi kormány ideiglenesen Streicher Gyulával, a nemzeti szocialista párt közép-

frankeni kerületi vezetőjével, az emlékeztetés zsidóbojkott megszerzőjével tölthette be. Epp tábornokra állítólag azért haragudott meg az államhatalom mert hithű, sőt vakbuzgó katolikus, aki körül Bajorország katolikus népe tömörül, amiért a protestáns államgázház hívei őt „Madonna-tábornok” gúnnyel illetik.

Gyors lezajlásu kormányválság után — új kormány került Lengyelország élére

Varsó, május 14. A Jedrzejewicz-kormány tegnap beadta lemondását. A kormány délben minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározták az összkormány visszálépését. A miniszterelnök a határozat után kihallgatásra ment Moszeviszki köztársasági elnökhöz, aki az előterjesztés meghallgatása után elfogadta a kormány lemondását. Az elnök a délután folyamán Kozłowski varsói egyetemi tanárt bízta meg az új kormány megalakításával. A viszályt kormány egy évvel ezelőtt került az ügyek élére. A lemondás okát

nem tudni biztosan, arról többféle magyarázat kering.

Kozłowski még a tegnapi nap folyamán megkezdte a tárgyalásokat a kormányába kizemelt vezetőpolitikusokkal. A tárgyalások eredményeképpen ma a lemondott lengyel kormány átalakult. Miniszterelnökké Kozłowskijt nevezték ki, aki 1930-ban a szocialis reformok minisztere volt. Pénzügyminiszter Reychmann, az új munkaügyi miniszter Pasarkovszki lett, a többi miniszter megtartotta tárcáját.

Megnyilt a Népszövetség új ülészaka

A nyilvános ülésen a menekültügyi bizottság jelentését ismertették. Anglia és Franciaország megegyezése a Szíria—Palesztina közötti határrendezés ügyében

Genf, május 14. A Népszövetség tanácsa délelőtt fél 11 órakor megkezdte az új ülészakit, zárt, bizalmas jellegű ülésen, amelyen belső szervezeti kérdéseken kívül a Bolívia-Paraguay háborus konfliktus ügyében kiküldött helyszíni népszövetségi vizsgálóbizottság jelentését tárgyalták. Az ülésen Wasconselos portugál népszövetségi fődélegátus elnököl. A tanács tudomásul vette, hogy hivatalos magyar részről panasziratot terjesztettek elő, amelyben a jugoszláv-magyar határvidéki incidenseket és kisebbségi magyarok kiutasítását tették szóvá. A tanács az érdekeltek képviselőinek meghallgatása, továbbá Barthou francia külügyminiszter és Eden angol főpeseztör hozzászólása után a legközelebbi tanácsülési ülészák napirendjére tűzték ki a panasz iratban foglaltak tárgyalását. A tanács

úgy határozott, hogy bizonyos lengyelországi német kisebbségi panaszokat szintén a legközelebbi ülészákra fog letárgyalni.

A nyilvános ülésen a menekültügyi bizottság jelentését ismertették, majd került az ópium és más káros anyagok terjesztésének leküzdésére irányuló intézkedések referátumára. A tanács tudomásul vette a továbbiakban azt, hogy Anglia és Franciaország megegyezést létesítettek egymás között a szíria—palesztinai határrendezés kérdésében. Az ülés vége előtt a mandátumbizottság jelentését olvasták fel, majd utána a gyermekek és nők védelme érdekében fogantatott nemzetközi intézkedésekről szóló jelentést. A népszövetségi tanács következő ülése ma, kedden délelőtt lesz.

A magyar kormány váratlanul petíciót terjesztett a népszövetségi tanács elé a jugoszláv-magyar határincidensek ügyében

Genf, május 14. A népszövetségi tanács ma megnyílt ülészákának napirendje egy új programmal bővült. A magyar kormány váratlanul egy petíciót nyújtott be, amelyben arra kéri a tanácsot, vizsgálja meg a jugoszláv-magyar határon utóbbi időben előfordult incidensek ügyét.

Belgrádi jelentés szerint a Népszövetséghez Jugoszlávia ellen beterveztett magyar panaszokra vonatkozólag, amelyek a határincidensekre vonatkoznak, hivatalos helyről jelentik, hogy a demarsot csak manővernek lehet számítani, miután Magyarország jól tudja, hogy csak ő egyedül felelhet a történetekért. Magyar-

országról küldtek Jugoszláviába pokolgépeket és még merénylőket is.

Párizs, május 14. A francia sajtó írja: Akkor, amikor Genfben a „Saar-ülésszak” kezdődik Magyarország nyers és váratlan demarsa Jugoszláviával való kötelekeit illetőleg meglepődést kelt politikai körökben. A francia lapok helytelenítik ezt a demarsot, amely revizionista vitákat vanak hivatva kelteni, amelyek egyáltalában nem alkalmasak nyugalmat kelteni nemzetközi relációkban. A lapok kérdzik, hogy Magyarország egyedül határozta el magát erre a lépésre, vagy Olaszország előzetes beleegyezésével történt. A Petit Parisien véleménye szerint az ügy

el lesz ódázza a szeptemberi ülészákra, hogy elegendő időt nyujtsanak Jugoszláviának a kérdés tanulmányozására és ez ellen a felhozott vádak alól való tisztázására.

A szombaton teljesen váratlanul küldött emlékirat, amelyet Magyarország képviselője nyújtott be a Népszövetség titkárságához, 15 gépellt oldalból áll, május 8-i dátummal és Kánya külügyminiszter írta alá. Az emlékirat bevezetés után két hosszú kimutatást közöl a jugoszláv határmenti incidensekről és állítólagos gazdasági jellegű zaklatásokról. Halálos balesetekről is szól a jelentés, mely fenntartja, hogy a magyar kormány intervenciói a jugoszláv kormánytól ered ménytelenül jártak, úgyhogy a magyar kormány kénytelen volt a Népszövetséghez fordulni.

Genf, május 14. Barthou francia külügyminiszter ma reggel 7.50-kor oda érkezett, hogy a Népszövetség ma megnyíló ülészákán Franciaországot képviselje.

Genf, május 14. A Népszövetség tanácsának ma délelőtti magánjellegű ülésén Magyarországnak a jugoszláv-magyar határon történt állítólagos incidensekkel kapcsolatos beadványának tárgyalását a legközelebbi ülészákra halasztották. Ez Taticea jugoszláv delegátus intervenciójára történt, aki kifejtette, hogy kormányának nem volt elegendő ideje Magyarország kérésének megvizsgálására.

Barthou francia külügyminiszter két kérdést vetett fel, az egyik: mikor történt a magyar panaszban felhozott első határincidens és a másik: mikor volt a magyar kormány utolsó demarsa az incidensek ügyében Belgrádban? Hangsúlyozta, hogy általános érdek, hogy a kormányoknak elegendő időt adjanak, hogy az ilyen panaszokat eljuttassák, ha ez lehetséges.

Borzalmas autókatasztrófa Franciaországban — hat halottal és harminc sebesülttel

Párizs, május 14. Az Ile de France sportegylet autóversenyén a fontainebleau-i erdő egyik utkanyarodójában halálos szerencsétlenség történt. Eric Laurac Bugatti-kocsin 180 kilométer sebességgel száguldó versenyző elvesztette uralmát gépe felett s a nézők sorába rohant bele autóján. Hat személy a helyszínen meghalt s mintegy harmincan megsebesültek. Az autó a gázolás után fának rohant és teljesen összetört. A versenyzőt élve emelték ki a kocsit roncsai alól, de este a kórházban ő is kiszüvetett. Több sebesült állapota is életveszélyes.

Egy csapat liba súlyos autókarambolt okozott a ploesti országuton

Ploesti, május 14. Tegnap délután súlyos autókatasztrófa történt Ploesti közelében. Egy paraszttal és gyermekekkel megrakott teherautó hat kilométerre a várostól az árokba fordult. A felborult autó maga alá temette az autó utasait, akik közül hét munkás, egy asszony, egy négyéves gyermek és még három utas súlyosan megsebesült. A város határában parasztlakok bukkantak rá a felborult autóra. Értesítették a ploesti mentőket és a rendőrséget. A súlyos sebesülteket beszállították a ploesti kórházba, míg az autó soffitörjét, aki csak könnyebben sérült meg, előállították a rendőrségre.

A sofőr vallomásából kiderült, hogy a teherautó 2734. számu és a Romana Americana cég tulajdona. Elmondotta a sofőr, hogy kilencven kilométeres sebességgel száguldott az országuton, amikor néhány liba az uton átszaladt az autó elé. Ki akarta kerülni az állatokat és ekkor az autó egyensúlyt veszve az árokba zuhant. Kihallgatták az autó többi utasait is, akik megerősítették a sofőr vallomását.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.
nyomása, Cluj, Strada Baron I. Pop 14.
Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postala
plătită în
No. 224713—

16. Telefon:
Havonta 110
évre 600. egy
földre: Havo
félre 12. eg
délre 12. eg
KELET” az
sidóság egy
keink után
rás megjelöl

Leszerelés
felölt gy

Még szegén
térkép egyi
tudjuk, hogy
emberek a ha

Amerika a
béképítika

Amerika le
ruzik, hogy
a nagy világ

Hiszen Am
nagy gyamol
ség és a lesz
születésénél.

Wilson örö
a végrehajlás

Az utódok
nagy művet é

kai lapok je
tetőfokát a b

dése.

Háborus já
kaj hajóhad

szórakoztassa
rikai gyermek

Ez a játék
Százfézenné

gép. 40.000 t
fiu és több

gerészfiuska
kon, melyek h

A játékok
tis, hogyha a

hanem vérese
hajók fele el

tengerészből
volna 20.000.

Érdekes já
alatt a nagy

Például me
óriás léghajó

ket használn

Egy óriás l

két visz fel

masinák nag

kákat hajítan

Ezek a rep

most megmú

néniknek, ho

békéről prédi

azt hinni, ho

gyapoptiacok

Nagyszerű

nevelő hatás

volna, hogy

ügyességének

ki meglással!

Angol vála
mesélhe

Nemrég k

cher, a néme

egyik vezetőj

legújabb szá

ismertetéséne

Streicher ü

védelmet, ame

dók ellen em

teket beszél

Ezzel kape

goj újság, a

számában le

idézi azt a fi

1912-ben írt

canterbury é

westminsteri

A nyilatko

mondta:

— A vérv

maradványa,

talán rágalon

Más vallá

estek már en

a qukkerek

resztény mis

Minden ko

jai utasítottá

A pápák, a

hamedán kal

államférfiuj

nagy központ

szor ezeket a

A lelkiism